

Nationaal
Warmtefonds

Jaarverslag 2023

The co-financiers van Nationaal Warmtefonds

Rijksoverheid

Rabobank

ASN BANK

CEB
COLLEGE OF EUROPEAN BANK SUPERVISORS
WWW.CEB-EPB.COM

European
Investment
Bank

Voorwoord

Een bijzonder jaar voor Nationaal Warmtefonds

Nu de warmte van de lentezon met de dag voelbaarder wordt, kijken we graag terug op een bijzonder 2023. Het afgelopen jaar stond in het teken van de tiende verjaardag van Nationaal Warmtefonds. Meer dan reden voor een feestje, want we hebben al veel bereikt: 200.000 verduurzamingsmaatregelen bij 92.000 woningen met een totale financiering van 1,2 miljard euro. Een mooie score waar we enorm trots op zijn en die de belangrijke impact van samenwerken laat zien.

Vooruitkijkend zien we dat er nog veel kansen liggen bij Nederlandse woningen. Onze ambitie is dan ook het financieren van energiebesparende maatregelen bij 500.000 woningen met een reductie van 0,4 megaton CO₂ voor 2030, met een totale financiering van 7 miljard euro. Om deze groei te realiseren focussen we ons vooral op het makkelijker maken van onze aanvraagprocessen. Daarnaast willen we ook verenigingen van eigenaren (VVE) meer financieringsmogelijkheden bieden om het tempo van verduurzaming te verhogen.

De wereld verandert snel en daarom kijken we uit naar verdere samenwerkingen met publieke en private partijen. Zo maken we samen de weg naar verduurzaming voor iedereen toegankelijk. Ook voor jou.

Namens het bestuur

Ernst Jan Boers, voorzitter

INHOUDSOPGAVE

Voorwoord	2
INHOUDSOPGAVE	3
VERSLAG VAN HET BESTUUR	4
1.1 <i>Ontwikkelingen in 2023</i>	4
1.2 <i>Duurzame Ontwikkelingsdoelen (SDG's)</i>	8
1.3 <i>Financieel rendement</i>	11
GOVERNANCE	11
2.1 <i>Juridische structuur</i>	11
2.2 <i>Bestuur en raad van toezicht</i>	12
2.3 <i>Beloningsbeleid</i>	14
2.4 <i>Fondsmanager</i>	14
2.5 <i>Risicomanagement</i>	15
JAARREKENING	17
3.1 <i>Balans</i>	17
3.2 <i>Winst- en verliesrekening</i>	18
2.6 <i>Kasstroomoverzicht</i>	19
2.7 <i>Waarderingsgrondslagen</i>	20
2.8 <i>Toelichting op de balans</i>	22
2.9 <i>Niet uit de balans blijvende verplichtingen</i>	31
2.10 <i>Toelichting op de winst- en verliesrekening</i>	32
2.11 <i>WNT-verantwoording</i>	35
2.12 <i>Gebeurtenissen na balansdatum met belangrijke financiële gevolgen</i>	36
OVERIGE GEGEVENS	37
3.1 <i>Statutaire regeling betreffende de bestemming van het resultaat</i>	37
3.2 <i>Compliance certificate for Rabobank, ASN and ING</i>	38
3.3 <i>Compliance certificate for the Council of Europe Development Bank</i>	39
3.4 <i>Compliance certificate for the European Investment Bank</i>	40
CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT	41

VERSLAG VAN HET BESTUUR

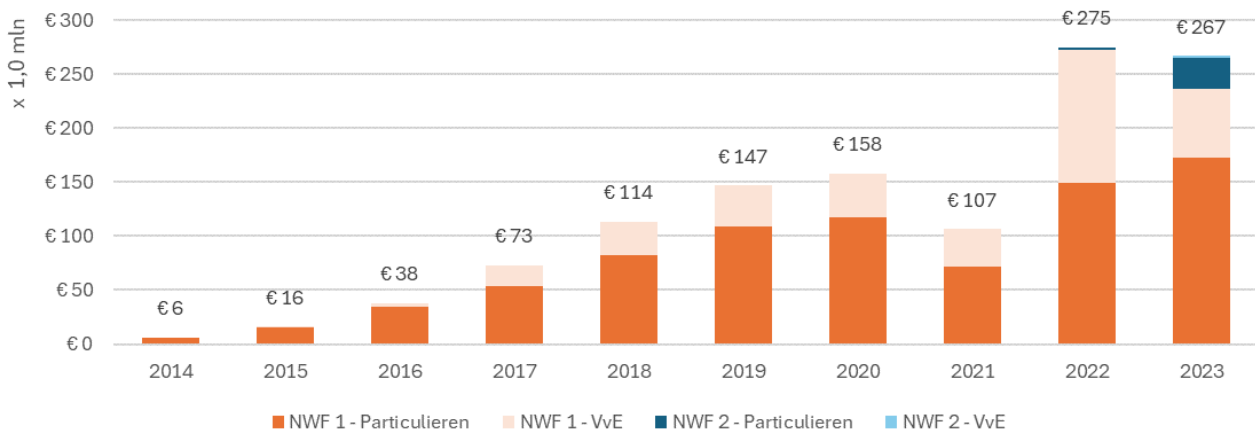
1.1 Ontwikkelingen in 2023

Het afgelopen jaar is er veel gebeurd op het gebied van verduurzaming. In drie onderwerpen nemen we je mee: groei, impact, vooruitkijken.

Groei

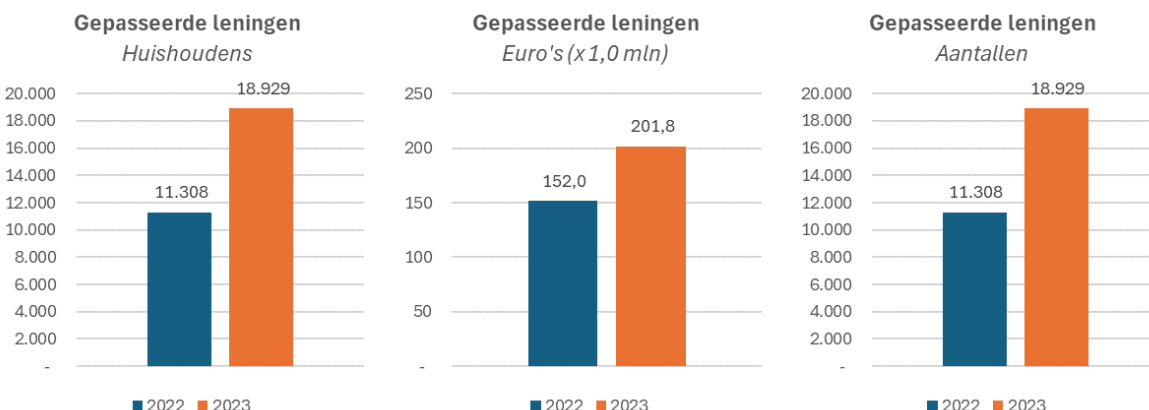
Nationaal Warmtefonds groeit hard. Dat is positief voor de verduurzaming van Nederlandse woningen. En dat is vooral te danken aan huishoudens met lage en middeninkomens die tot nu toe vaker achterbleven bij verduurzaming. We verstrekten leningen voor verduurzaming aan 22.618 huishoudens; een stijging van bijna 30% ten opzichte van 2022 (17.478). Circa 84% van deze huishoudens zijn particuliere huiseigenaren en circa 16% maakt deel uit van een VvE. In totaal verstrekte Nationaal Warmtefonds in 2023 267 miljoen euro aan financieringen.

Ontwikkeling portefeuille 2014 - 2023

Sterke groei bij particuliere woningeigenaren in 2023

Bij de particuliere huiseigenaren steeg het aantal verstrekte leningen met 67% tot 18.929 (2022: 11.308). Vooral huiseigenaren met hogere inkomens wisten ons in het verleden te vinden voor het verduurzamen van hun woning. Goed om te zien dat dit sinds 2023 aan het veranderen is en steeds meer lage- en middeninkomens aanvragen indienen voor verduurzamingsmaatregelen. Bijvoorbeeld door de aantrekkelijkere leenvoorwaarden die eind 2022 zijn geïntroduceerd: meer dan de helft (54%) van de verstrekte leningen aan particuliere huiseigenaren kende een rente van 0% voor de hele looptijd van de lening. Vanaf januari 2023 konden huishoudens met een verzamelinkomen tot 48.625 euro in aanmerking komen voor de renteloze lening. Vanaf juni 2023 is deze inkomensgrens verhoogd tot 60.000 euro.

Figuur 1: Ontwikkeling particuliere leningen

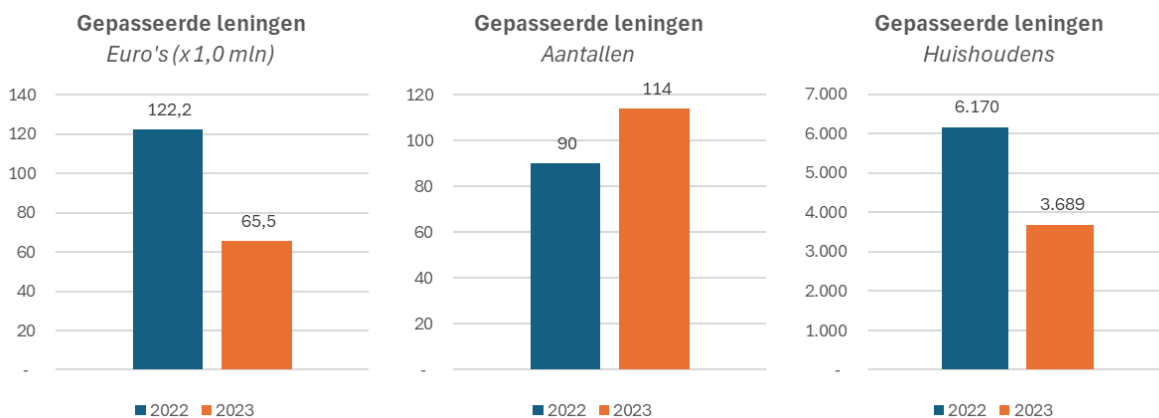
Ook huiseigenaren met negatieve BKR-registraties, die niet in aanmerking komen voor reguliere kredietverstrekking, kunnen sinds begin 2023 terecht bij Nationaal Warmtefonds. Huiseigenaren met een leeftijd van 75 of ouder kwamen al eerder in aanmerking. Ook deze specifieke doelgroepen krijgen een renteloze lening als hun verzamelinkomen lager is dan 60.000 euro. In 2023 gold dit voor 75% van de verstrekte leningen aan deze doelgroepen.

Het maximale leenbedrag voor deze Energiebespaarlening met Combinatielening is in mei verhoogd van 5.000 euro naar 10.000 euro. Daarmee kunnen huiseigenaren met beperkte leenruimte hun woning beter verduurzamen. De Combinatielening droeg bij aan de groei van Nationaal Warmtefonds in 2023. In totaal werden 3.913 huiseigenaren uit deze specifieke doelgroepen geholpen.

Meer aanvragen en leningen voor VvE's

Voor VvE's was een sterke groei van het aantal nieuwe aanvragen zichtbaar: van 155 (133 miljoen euro) in 2022 naar 251 (258 miljoen euro) in 2023. In 2023 werden de eerste 29 leningen aan kleine VvE's verstrekt, terwijl het totaal aantal verstrekte leningen aan VvE's met 25% steeg naar 114 (in 2022: 91). De totale financiering was lager dan in 2022, toen de leningen aan twee grote Amsterdamse VvE's voor grootschalige verduurzaming verstrekt werden. Enkele aanvragen konden niet voor het einde van 2023 voltooid worden en worden in 2024 verwacht. Eind 2023 hebben we ongeveer 400 miljoen aan lopende VvE-aanvragen die nog actief bezig zijn om hun verduurzamingsproces rond te krijgen.

De stijging van de marktrente in 2022 zorgde voor een afname van aanvragen vanuit VvE's. Voor veel VvE's was de businesscase met de hoge rente niet rond te krijgen wat een vertragend effect had op de besluitvorming. Dankzij een belangrijke bijdrage van het Ministerie van Binnenlandse Zaken kan Nationaal Warmtefonds vanaf eind mei 2023 een landelijke rentekorting aanbieden aan VvE's. Dit maakt de business case voor iedere VvE beter. Voor VvE's waarin een woningcorporatie appartementen bezit, wordt het ook aantrekkelijker om te lenen bij Nationaal Warmtefonds. De regionale rentekortingsregelingen werden uitgebreid met twee regelingen voor VvE's in Den Haag en één regeling voor VvE's in Amsterdam.

Figuur 2: Ontwikkeling VvE-leningen

Onder het motto "Zo snel als jij wilt en kunt, gaan wij" hebben we stappen gezet en kunnen we zien of een aanvraag 'klein', 'eenvoudig', 'regulier' of 'complex' is en wat dit betekent voor de beoordeling. Het indelen in deze categorieën heeft invloed op onder andere de documentatie die een VvE moet aanleveren. Hierdoor kunnen we de doorlooptijd voor veel VvE's korter maken. Fijn, want voor een kleine VvE kan een lening al in circa twee weken verstrekt worden.

Daarnaast hebben we twee klankbordsessies georganiseerd met diverse professionals uit de VvE-wereld. Het doel van deze klankbordsessies is het delen van kennis en informatie. Het ophalen waar het goed gaat maar ook waar het beter kan. We hebben dit beide keren als zeer waardevol ervaren en gaan hier in 2024 mee door. In 2023 is een workflow management systeem ontwikkeld dat we in 2024 gaan gebruiken. Hiermee kunnen de aanvragers, de procesbegeleiders en Nationaal Warmtefonds een beter zicht houden op de status van de aanvraag.

Samenwerking met (nieuwe) partners

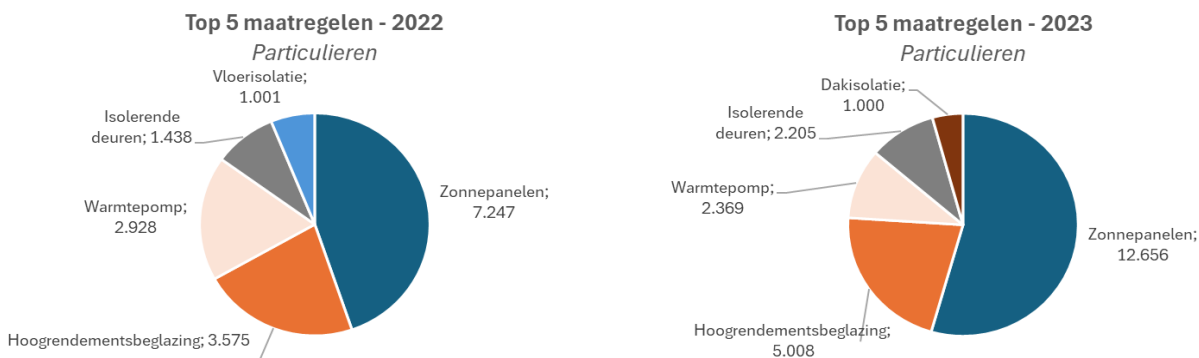
Verduurzaming kan niet exclusief zijn. Bij Nationaal Warmtefonds vinden we dat iedereen mee moet kunnen doen. Vanuit de ontwikkelde merkessentie 'Maak 't mogelijk, maak 't menselijk' gaan we inzetten op menselijke, inclusieve en toegankelijke communicatie met de kernboodschap dat energiebesparende maatregelen mogelijk zijn. Ook voor jou!

Omdat steeds meer organisaties - zoals energieleveranciers en gemeenten - informatie over Nationaal Warmtefonds op eigen websites publiceren, ontwikkelen we een digitaal infopakket om altijd de juiste en actuele informatie te kunnen bieden. We willen op een gestandaardiseerde en veilige manier informatie uitwisselen met partners. Op deze manier komt Nationaal Warmtefonds sneller in beeld bij huiseigenaren als ze in het oriëntatieproces zitten of al bezig zijn met het maken van verduurzamingsplannen.

Impact

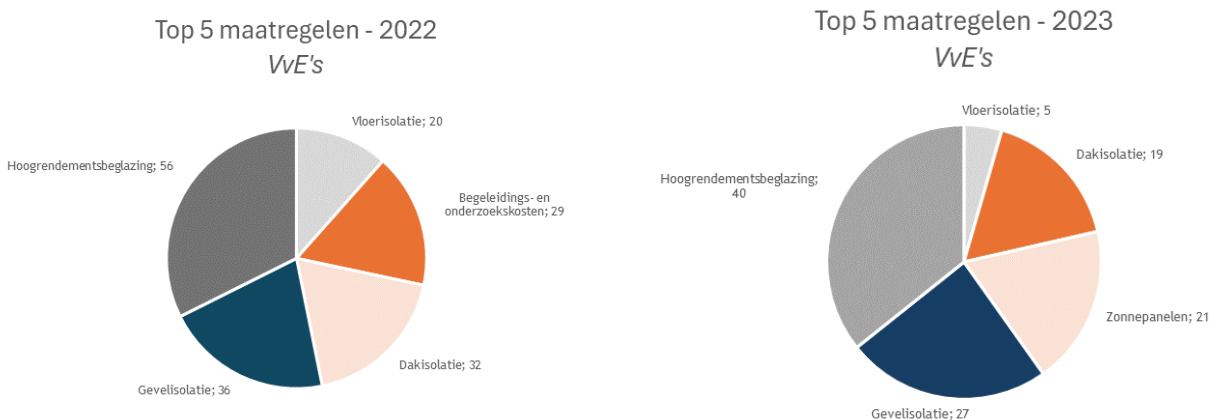
Vanuit de groei die we als Nationaal Warmtefonds meemaken is het ook belangrijk de impact in kaart te brengen. Wat gebeurt er met de verstrekte leningen? En belangrijker nog, neemt het wooncomfort van de huiseigenaren toe en daalt de energierekening door de genomen maatregelen?

Populairste energiebesparende maatregelen

Figuur 3: Maatregelen particulieren 2023

De populairste maatregelen voor particuliere huiseigenaren bestonden uit zonnepanelen, hoogrendementsbeglazing, warmtepomp, isolerende deuren en dakisolatie. Huiseigenaren met een rentedragende lening leenden gemiddeld circa 12.000 euro (15% minder dan in 2022). Huiseigenaren met een renteloze lening leenden gemiddeld bijna 11.000 euro. Zij kozen over het algemeen iets vaker voor een groter aantal energiebesparende maatregelen.

Figuur 4: Maatregelen VvE 2023

Voor VvE's bestond de top 5 uit hoogrendementsbeglazing, gevelisolatie, zonnepanelen, dakisolatie inclusief asbestsanering en isolerende deuren.

Het gemiddelde leenbedrag per appartement was circa 18.000 euro. Een deel van de VvE's neemt enkele beperkte maatregelen, terwijl andere VvE's juist in hun plannen beperkt worden door het maximale leenbedrag per appartement. Regelmatig zien we aanvragen met een hoger leenbedrag voor verduurzaming en voor het bijkomende onderhoud. Op dit moment kan onderhoud alleen meegefinancierd worden als er sprake is van noodzakelijk meerwerk, zoals het vervangen van kozijnen bij het plaatsen van hoogrendementsbeglazing. Voor VvE's die een groter aantal of relatief ingrijpende energiebesparende maatregelen willen laten uitvoeren, bestaat een behoefte aan hogere maximale leenbedragen. Dat is nu alleen mogelijk als de verduurzaming voldoet aan de strenge eisen van een Zeer Energiezuinig Pakket.

Vooruitkijken

Het 'Beleidsprogramma versnelling verduurzaming gebouwde omgeving' en de in 2023 verschenen 'Versnellingsagenda verduurzaming gebouwen in beheer van Verenigingen van Eigenaars (VvE's)' van het Rijk maken duidelijk dat er nog veel moet gebeuren. Nationaal Warmtefonds is een belangrijk instrument van de overheid om de energietransitie voor iedereen toegankelijk te maken in de gebouwde omgeving.

Naast een bijdrage aan de klimaatdoelstellingen helpt het nemen van energiebesparende maatregelen ook om minder afhankelijk te worden van de ontwikkeling van de energieprijzen. Nog altijd zijn veel woningen in Nederland slecht geïsoleerd, met een gebrekkig warmtecomfort en hogere energierekeningen als logische, maar frustrerende gevolgen. Het gaat om ruim drie op de vier Nederlandse woningen, met hoge kosten van isolatiemaatregelen als belangrijkste reden. Het Nationaal Isolatieprogramma is vooral bedoeld om deze financiële drempel te verlagen en wil 2,5 miljoen woningen isoleren in de periode tot en met 2030, met de nadruk op de 1,5 miljoen slecht geïsoleerde woningen (energielabel E, F en G). Gemeenten spelen een grote rol bij de uitvoering van dit programma, waar Nationaal Warmtefonds kan ondersteunen met aanbieden van leningen tegen gunstige voorwaarden voor nagenoeg iedere woningeigenaar.

Huiseigenaren met een laag inkomen in combinatie met een hoge energierekening en een slecht geïsoleerde woning kennen vaak energiearmoede. Deze groep maakt relatief weinig gebruik van de gunstige subsidie- en leenmogelijkheden voor verduurzaming. In 2023 zien we al een duidelijke verbetering. De verduurzaming kan en moet makkelijker worden voor iedereen, zodat ook kwetsbare huishoudens kunnen profiteren van een duurzame en energiezuinige woning, met een lage energierekening en groter wooncomfort als resultaat. In 2024 starten we daarom nieuwe samenwerkingen met diverse partners om het aanvragen van subsidie- en leenmogelijkheden voor verduurzaming voor iedereen makkelijker te maken.

Daarnaast moet het tempo van de verduurzaming binnen VvE's worden versneld. Hoe we dat gaan doen:

- Het draagvlak binnen VvE's voor verduurzaming moet omhoog. Iedereen moet de kosten verbonden aan verduurzaming kunnen betalen. Nationaal Warmtefonds onderzoekt of er een regeling kan komen voor leden met minder draagkracht, zodat ook zij mee kunnen stemmen én mee kunnen doen met de verduurzamingsplannen.
- We kijken ook naar de VvE-situatie waarbij één eigenaar, die geen woningcorporatie is, de meerderheid van de appartementen van het gebouw bezit. Op dit moment komt zo'n VvE nog niet in aanmerking voor een financiering van Nationaal Warmtefonds.
- Nationaal Warmtefonds wil ook het groot onderhoud mee kunnen financieren. Dit is nu nog niet mogelijk. Sommige VvE's hebben eerst te maken met noodzakelijk groot onderhoud voordat zij het gebouw kunnen verduurzamen. Als er onvoldoende geld beschikbaar is om groot onderhoud te laten uitvoeren, komt de verduurzaming van het gebouw niet in beeld.

Financiering van het fonds

We zijn blij met de uitbreiding van de middelen van ING Bank en ASN Bank. ASN Bank financiert een bedrag van 55 miljoen euro in Nationaal Warmtefonds voor de verduurzaming van bestaande woningen en gebouwen. De bank is sinds de oprichting van Nationaal Warmtefonds betrokken als financier en deze uitbreiding bevestigt haar voortdurende betrokkenheid bij de verduurzaming van particuliere woningen en VvE's.

Na een eerste lening van 50 miljoen euro in 2021 stelt ING wederom een lening beschikbaar aan Nationaal Warmtefonds; ditmaal van maar liefst 200 miljoen euro. Dit sluit aan bij het streven van ING om de verduurzaming van particuliere huishoudens en VvE's te ondersteunen. Bovendien komt dit bedrag overeen met de groeiende interesse in verduurzaming.

BZK heeft een eerste tranche subsidie van 88 miljoen euro verstrekt in verband met de rentekorting voor particulieren met een gezamenlijk verzamelinkomen tot 60.000 euro en de rentekorting voor VvE's, waarvoor het kabinet in het voorjaar van 2023 300 miljoen euro heeft uitgetrokken.

1.2 Duurzame Ontwikkelingsdoelen (SDG's)

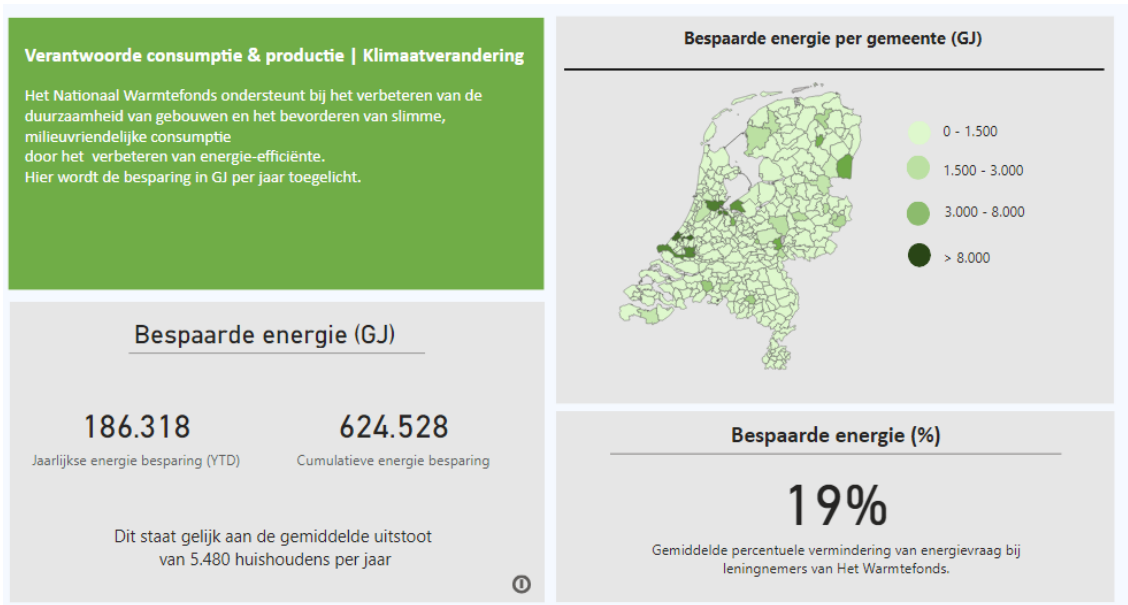
Nationaal Warmtefonds maakt een duurzame en comfortabele woning betaalbaar voor alle woningeigenaren. Dat doen wij door middel van het verstrekken van financieringen aan diverse doelgroepen en tegen gunstige voorwaarden. Met Nationaal Warmtefonds kunnen we een bijdrage leveren aan de verschillende Duurzame ontwikkelingsdoelen. Met deze doelen willen we een bijdrage leveren om een duurzame wereld bereikbaar te maken voor iedereen.

Met de producten die Nationaal Warmtefonds en Nationaal Warmtefonds 2 aanbieden kunnen wij een bijdrage leveren aan onderstaande SDG's. In deze paragraaf zullen we een nadere toelichting geven op welke wijze Nationaal Warmtefonds een bijdrage levert en geven we inzicht in welke mate deze bijdrage daadwerkelijk gedaan wordt.

De stijging in energieprijzen heeft bij veel gezinnen energie armoede tot gevolg. Nationaal Warmtefonds helpt energiearmoede aan te pakken door het mogelijk maken van investeringen in energiebesparende maatregelen zoals isolatiematerialen en zonnepanelen en warmtepompen.

Besparing op energie door investeringen in energiebesparende maatregelen

De energiebesparende maatregelen die via Nationaal Warmtefonds in 2023 zijn gefinancierd zorgen voor een besparing van 186.318 GJ. Dat staat gelijk aan de gemiddelde uitstoot van 5.480 huishoudens per jaar. Door de investeringen wordt er circa 19% minder energie gebruikt.

Een groot aandeel van de investeringen die huiseigenaren doen hebben als doel het reduceren van het gasverbruik. Deze maatregelen zoals bijvoorbeeld isoleren dragen bij aan het verantwoord gebruiken van energie.

Betaalbare energie door een bijdrage te leveren in duurzame energieopwekking

Betaalbare & duurzame energie | Klimaatverandering

Het Nationaal Warmtefonds faciliteert de overgang naar duurzame energieoplossingen door maatregelen te financieren die gericht zijn op het verbeteren van energie-efficiënte en het vergroten van het aandeel hernieuwbare energiebronnen. Hier wordt de opwekking van energie in MWh toegelicht.

Hoeveelheid jaarlijkse opgewekte stroom per jaar

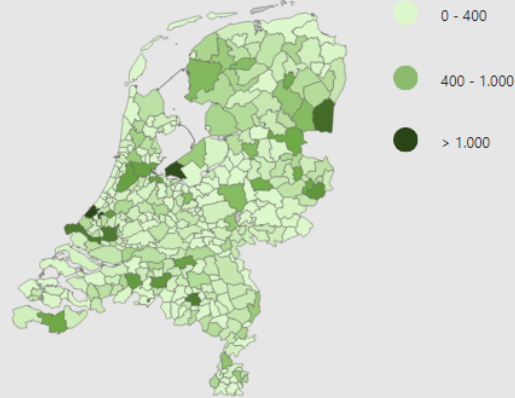
40.389

Opgewekte Stroom MWh

Dit staat gelijk aan het gemiddelde gebruik van 15.299 huishoudens jaarlijks

Opgewekte stroom per gemeente (MWh)

Door het mogelijk maken van investeringen in zonnepanelen draagt Nationaal Warmtefonds bij aan het doel om meer betaalbare en herbruikbare energie te realiseren (meer specifiek doel 7.2: Het aandeel hernieuwbare energie doen toenemen).

Doormiddel van het financieren van maatregelen die op een duurzame manier energie opwekken draagt Nationaal Warmtefonds bij aan betaalbare en duurzame energie. De leningen die in 2023 zijn verstrekt wekken circa 40.000 MWh aan energie op. Dit gebruik staat gelijk aan meer dan 15.000 huishoudens.

De bijdrage van Nationaal Warmtefonds in bespaarde CO2

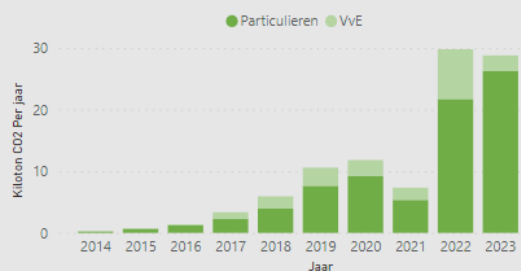
Klimaatactie | Klimaatverandering

Het Nationaal Warmtefonds levert een actieve bijdrage aan het vergroten van de weerbaarheid voor klimaatverandering als het verminderen van de impact van klimaatverandering. Hier wordt de CO2 besparing per jaar toegelicht.

Totaal jaarlijks bespaarde kiloton CO2 door maatregelen

Bespaarde hoeveelheid CO2 per jaar door gefinancierde maatregelen per jaar

Totale periode van het fonds

Het Nationaal Warmtefonds streeft ernaar om in 2027 een jaarlijkse besparing van 200 kiloton CO2 te hebben gefinancierd. In de bovenstaande grafiek staat de jaarlijkse besparing van de maatregelen gefinancierd in dat specifieke jaar.

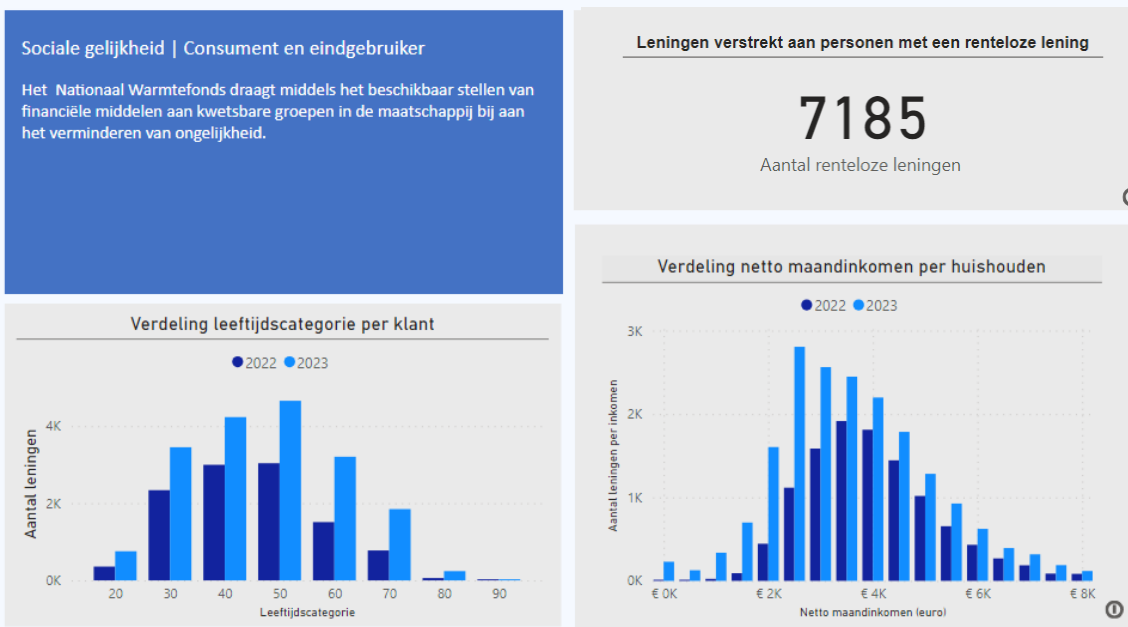
In de meter linksonder wordt de totaal jaarlijkse besparing van alle maatregelen tot nu toe gefinancierd weergegeven.

Als Nationaal Warmtefonds hebben we als doel gesteld om 200 kiloton CO₂ per jaar te besparen. De financieringen die Nationaal Warmtefonds in de afgelopen 10 jaar heeft verstrekt hebben hiervan al 50% van ingevuld. De laatste twee jaar hebben hierin de grootste bijdrage gehad met circa 30 kiloton besparing per jaar. Nationaal Warmtefonds maakt het mogelijk voor huishoudens om te investeren in maatregelen die het gasverbruik reduceren of vervangen door hernieuwbaardere bronnen zoals elektriciteit. Dit heeft tot gevolg dat huishoudens minder CO₂ uitstoten en draagt Nationaal Warmtefonds bij aan het reduceren van klimaatverandering.

Financiering onder gunstige voorwaarde aan kwetsbare doelgroepen

Ongelijkheid verminderen

Eind 2022 heeft Nationaal Warmtefonds een product gelanceerd voor huishoudens met een lager inkomen. Lagere inkomens (tot 60.000 euro per jaar) kunnen bij Nationaal Warmtefonds renteloos lenen. Dit draagt bij aan het doel om ongelijkheid te verminderen. We zien ook dat de leeftijdscategorie wat aan het verschuiven is en dat huishoudens met een lager netto-inkomen vaker bij Nationaal Warmtefonds terecht komen. Nationaal Warmtefonds doet dit onder andere door ook producten aan te bieden aan klanten zonder leenruimte of mensen in bijzondere doelgroepen (BKR en 75+).

1.3 Financieel rendement

Nationaal Warmtefonds heeft geen rendementsdoelstelling en streeft naar een break-evenresultaat over de gehele looptijd van het fonds. De prognose van kosten en opbrengsten over de gehele looptijd van het fonds (rekening houdend met de risico's die door het fonds worden gelopen) vormt daarmee de basis voor het vaststellen van kostendekkende klanttarieven.

De resultaten in de jaarrekening worden in belangrijke mate bepaald door de verslaggevingsregels waarbij Nationaal Warmtefonds probeert kosten en opbrengsten zo goed mogelijk in de tijd te matchen. Over 2023 wordt een negatief resultaat getoond van 891.000 euro. Dit negatieve resultaat wordt met name veroorzaakt doordat we ontwikkelkosten die een langere terugverdientijd kennen in één keer in het resultaat verantwoorden. Hierbij valt te denken aan de kosten van de change organisatie, de investeringen in optimalisatie van de IT-systemen en het niet activeren van afsluitkosten van de financiers. Er wordt verwacht dit in de toekomst met positieve resultaten goed te maken.

Op basis van de huidige marktomstandigheden en inschattingen verwachten we alle bankleningen en de achtergestelde leningen die door BZK zijn verstrekt, terug te kunnen betalen.

GOVERNANCE

2.1 Juridische structuur

Stichting Nationaal Warmtefonds is op 18 december 2013 opgericht. Het is een stichting zonder winstoogmerk. De akte van oprichting bevat de statuten, waarin de governance van Nationaal Warmtefonds is geregeld en verantwoordelijkheden van het bestuur en de raad van toezicht vastliggen.

Wet- en regelgeving

Dagelijkse beleidsbepalers en personen die belast zijn met het toezicht op het beleid en de algemene zaken van financiële ondernemingen die over een AFM vergunning beschikken, dienen conform de Regeling eed of belofte financiële sector een eed of belofte af te leggen. Het voltallige bestuur, de raad van toezicht en alle medewerkers van de serviceproviders en bestuursondersteuning hebben de eed of belofte afgelegd.

Governance

De stichting hecht aan haar reputatie als deskundige, solide en integere financiële partij. Nationaal Warmtefonds beschikt over een vergunning als bedoeld in artikel 2:60, eerste lid, Wet op het financieel toezicht (Wft). Het fonds heeft haar governance op orde en beschikt over een goed toegeruste werkorganisatie.

Internal audit

In het kader van de three lines of defence heeft Nationaal Warmtefonds naast de accountant Mazars (vierde lijn) een derde (externe) auditor aangesteld (BDO) en wordt de tweede lijn controle ingevuld door Zanders via de bestuursondersteuning (compliance manager en riskmanager).

Voor de internal auditfunctie is accountantsorganisatie BDO in 2021 aangesteld. Vanaf het boekjaar 2022 verrichten zij werkzaamheden op het gebied van internal audit.

Deze internal auditfuncties functioneren onder verantwoordelijkheid van het bestuur, en hebben een rechtstreekse escalatielijns naar de raad van toezicht. Het bestuur stelt een accountantskantoor voor aan de raad van toezicht, de raad van toezicht benoemt.

Accountant

Nationaal Warmtefonds heeft Mazars N.V. aangesteld als externe accountant van het fonds. De accountant verricht de controle op de jaarrekening en jaarverslag van Nationaal Warmtefonds en de daarmee samenhangende processen.

2.2 Bestuur en raad van toezicht

Stichting Nationaal Warmtefonds heeft een bestuur en raad van toezicht. Het bestuur neemt het investeringsreglement in acht bij het besturen van de stichting en legt periodiek verantwoording af aan de raad van toezicht en informeert de stakeholders. De raad van toezicht houdt toezicht, moet goedkeuring verlenen aan bestuursbesluiten die van wezenlijk belang zijn voor de stichting en adviseert het bestuur gevraagd en ongevraagd.

2023 stond vooral in het teken van het creëren van een stabiele organisatie rondom de fondsuitvoerder en fondsmanager en het verkrijgen van financieel commitment om verder te groeien van 1,2 miljard euro naar 3,5 miljard euro. Er werd hiervoor een nieuw organisatiemodel ontwikkeld en geïmplementeerd.

Het bestuur heeft elf keer een reguliere bestuursvergadering gehouden. Daarnaast werd er twee keer met de raad van toezicht vergaderd en additioneel veelvuldig overlegd met de serviceproviders, het Ministerie van Binnenlandse Zaken, de financiers, interne en externe auditors en overige bestaande en potentieel nieuwe stakeholders en marktpartijen. Het bestuur heeft verder in 2023 continu aandacht gehad voor en gewerkt aan de doorontwikkeling van:

- de investeringsreglementen;
- de acceptatiecriteria;
- algemeen en specifiek beleid;
- klantreis en het portaal;
- partner- en leveranciersbeleid;
- bedrijfscultuur en ‘way of working’;
- de merkstrategie;
- de strategie en roadmap voor de transitie van een tijdelijke- naar een ‘here to stay’ financieringsorganisatie;
- het risicomanagement;
- cyberweerbaarheid van het fonds;
- de compliance en governance processen;
- de treasury tools en balansmanagement;
- het internal audit plan;
- het pricing model.

Samenstelling van het bestuur

De leden van het bestuur worden door de raad van toezicht benoemd. De gezamenlijke private co-financiers hebben de mogelijkheid van een niet-bindende voordracht. Het bestuur bestaat uit:

- De heer E.J.G.V. (Ernst Jan) Boers, voorzitter bestuur
- De heer F.B. (Frans) Overdijk, treasurer bestuur (tot 23 april 2024)
- Mevrouw M. (Maartje) Brans MSc, lid (tot 1 mei 2023)
- Mevrouw M.C.C.G.M. (Katinka) Huijberts, lid (sinds 19 april 2023)
- Mevrouw J.J.A.M. (Jacqueline) van Ham, lid (sinds 12 september 2023)

Rooster van aftreden

Conform de statuten worden de bestuursleden benoemd voor een periode van maximaal vier jaar. De leden treden af volgens een door de raad van toezicht vastgesteld rooster van aftreden. Aftredende leden zijn herbenoembaar voor nog één termijn van vier jaar. Een bestuurder kan voor een tweede maal worden herbenoemd indien zwaarwegende belangen - ter beoordeling van de raad van toezicht - daartoe aanleiding geven.

Rooster

Bestuurslid	Functie	Aantreden per	Einde 1 ^{ste} termijn	Herbenoemd per	Einde termijn
E.J.G.V. Boers	Voorzitter	10 april 2014	10 april 2017	10 april 2021	10 april 2025
F.B. Overdijk	Treasurer	29 september 2022	23 april 2024		
C.C.G.M. Huijberts	Lid	19 april 2023	19 april 2027		
J.J.A.M. van Ham	Lid	12 september 2023	12 september 2027		

Nevenfuncties

De heer E.J.G.V. (Ernst Jan) Boers, voorzitter bestuur

- Lid van de Raad van Commissarissen bij Afvalzorg
- Bestuurder bij Coöperatie Medisch Specialisten (CMS) Gelre U.A.
- Lid van de Raad van Toezicht van het Fonds Duurzaam Funderingsherstel
- Voorzitter van Ahold Delhaize Pensioenfonds
- Voorzitter van de Raad van Toezicht van Pensioenfonds Metaal en Techniek
- Voorzitter van de Raad van Toezicht van Syntrus Achmea Real Estate & Finance (SAREF) PVF Particuliere Hypothekenfonds

De heer F.B. (Frans) Overdijk, treasurer bestuur

- Eigen onderneming
- Directieadviseur Solidiam N.V.
- Voorzitter Adviescommissie kredietverstrekkingen en investeringen Noord-Brabant
- Bestuurder van Wijn & Ontmoeten BV
- Bestuurslid van het Genootschap Voet van Oudheusden

Mevrouw C.C.G.M. (Katinka) Huijberts, lid bestuur

- Eigen onderneming: o.a. interim rollen
- Executive coach
- Moderator bij European Leadership Platform

Mevrouw J.J.A.M. (Jacqueline) van Ham, lid bestuur

- Directeur-bestuurder Dudok Wonen
- Lid Raad van Toezicht Junis kinderopvang

Samenstelling van de raad van toezicht

De leden van de raad van toezicht worden door de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties benoemd. De gezamenlijke private co-financiers hebben de mogelijkheid van een niet-bindende voordracht van een lid, niet zijnde de voorzitter.

De raad van toezicht bestaat uit:

- De heer L.C. (Leen) van Dijke, voorzitter raad van toezicht
- Mevrouw Drs. V.O. (Vera) Luijendijk, lid raad van toezicht
- De heer J.C. (Coert) Beerman, lid raad van toezicht

Roosters van aftreden

Conform de statuten worden de leden van de raad van toezicht benoemd voor een periode van maximaal vier jaar. De leden treden af volgens een door de raad van toezicht vastgesteld rooster van aftreden. Leden zijn herbenoembaar voor maximaal nog één termijn van vier jaar. Een volgens het rooster aftredend lid van de raad van toezicht kan voor een tweede maal worden herbenoemd indien zwaarwegende belangen - ter beoordeling van de raad van toezicht- daartoe aanleiding geven.

Rooster

Bestuurslid	Functie	Aantreden per	Einde 1 ^{ste} termijn	Herbenoemd per	Einde termijn
L.C. van Dijke	Voorzitter	10 april 2014	10 april 2017	10 april 2021	10 april 2025
V.O. Luijendijk	Lid	24 maart 2021	24 maart 2025		
J.C. Beerman	Lid	29 september 2022	29 september 2026		

Nevenfuncties

De heer L.C. (Leen) van Dijke, voorzitter raad van toezicht

- Ondernemer LinK | Public AffairsVoorzitter bestuur van de Brede Stroomversnelling (tot 01-01-2024)
- Bestuursadviseur van de Brede Stroomversnelling (vanaf 01-01-2024)
- Adviseur van de ChristenUnie Tweede Kamerfractie
- Voorzitter van Mission Possible (tot 01-06-2023)

Mevrouw V.O. (Vera) Luijendijk, lid raad van toezicht

- Directeur/eigenaar Waarde V.O.L. advies, bestuur en toezicht
- Lid Raad van Commissarissen (en voorzitter van de remuneratiecommissie) van Stichting Woonstad Rotterdam
- Lid Raad van Commissarissen Haven Moerdijk N.V.
- Lid Raad van Toezicht en voorzitter van de auditcommissie Stichting Orion
- Lid Raad van Commissarissen Cyclis N.V.
- Lid Raad van Commissarissen Ontwikkelingsbedrijf Noord-Holland-Noord N.V.
- Lid van de toetsingscommissie investeringen van het Anton Jurgens Fonds
- Interim (april-sep 2023) Voorzitter van de Raad van Toezicht van Stichting Theater Utrecht

De heer J.C. (Coert) Beerman, lid raad van toezicht

- President-commissaris Zwanenberg Food Groep BV
- Voorzitter Raad van Toezicht Hogeschool Rotterdam (tot 1-9-2023)

2.3 Beloningsbeleid

De raad van toezicht stelt de beloning en verdere arbeidsvoorwaarden van het bestuur en raad van toezicht vast. De hoogte van deze vergoeding en de voorwaarden moeten aansluiten bij wat passend wordt geacht als vergoeding en voorwaarden voor vergelijkbare werkzaamheden in de publieke sector en mogen niet hoger zijn dan het maximum van 223.000 euro (Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector).

Per 1 januari 2013 is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) ingegaan. De WNT stelt een wettelijk maximum aan de bezoldiging van (top)functionarissen in de (semi)publieke sector en bevat regels over het openbaar maken van de bezoldiging. Bij het bepalen van de bezoldiging van haar functionarissen volgt Nationaal Warmtefonds de uitgangspunten als vastgelegd in de WNT. Alle functionarissen bij Nationaal Warmtefonds ontvangen een jaarlijkse bezoldiging die binnen de WNT-norm van het algemene bezoldigingsmaximum valt. Naast de WNT is op Nationaal Warmtefonds de Wet beloningsbeleid financiële ondernemingen Wft (Wbfo) van toepassing. De beloning die wordt ontvangen door de functionarissen bij Nationaal Warmtefonds bestaat uit een vaste beloning, op basis van de omvang van hun functie, plus een onbelaste onkostenvergoeding. Het fonds keert geen variabele beloningen uit aan haar functionarissen. Er zijn tot op heden door Nationaal Warmtefonds geen vertrekvergoedingen uitgekeerd aan functionarissen die op grond van de WNT vermeld zijn of hadden moeten worden en/of die de normen van de Wbfo inzake de maximale vertrekvergoeding overschrijden. De bezoldiging gegevens van het bestuur en de raad van toezicht zijn in de jaarrekening bij de toelichting op de staat van baten en lasten opgenomen.

2.4 Fondsmanager

Nationaal Warmtefonds heeft geen eigen personeel, maar besteedt de ondersteunende en operationele werkzaamheden uit aan één of meer partijen onder de verantwoordelijkheid en aansturing van het bestuur. Het bestuur houdt volledige verantwoordelijkheid voor de werkzaamheden en de activiteiten van Nationaal Warmtefonds. De volgende taken zijn door Nationaal Warmtefonds uitbesteed:

- Bestuursondersteuning. Dit betreft de ondersteunende werkzaamheden van het bestuur op het gebied van fondsmanagement, secretariaat, financiën, verslaggeving, risicomanagement, communicatie en procesbegeleiding van de doelgroepen.
- Uitvoering. Dit betreft het beoordelen van leningsaanvragen, verstrekken, registreren, incasseren en beheren van leningen en de financiële administratie.

Vanaf 1 januari 2023 beschikt Nationaal Warmtefonds over een managementteam. Het managementteam ondersteunt het bestuur bij de operationele uitvoering van het fonds en de aansturing van de partijen waar de werkzaamheden aan zijn uitbesteed. Het managementteam bestaat uit een fondsdirecteur, een manager finance & control, ketenmanager particulieren en een ketenmanager VvE & maatschappelijk vastgoed.

De uitvoeringsorganisatie zal te allen tijde beschikken over een eigen vergunning van de AFM ten behoeve van het bemiddelen in consumptief krediet. De governance van de dienstverleners dient adequaat en transparant te zijn vormgegeven. Nationaal Warmtefonds is overeengekomen en controleert dat de dienstverleners voldoen aan de eisen die gesteld worden op grond van de van toepassing zijnde wet- en regelgeving en dat de dienstverleners beschikken over juridische en compliance ondersteuning teneinde Nationaal Warmtefonds ten aanzien van die onderwerpen te ondersteunen. Nationaal Warmtefonds is overeengekomen met de dienstverleners dat zij er zorg voor dragen dat de medewerkers die betrokken zijn bij het fonds doorlopend blijven voldoen aan de gestelde vakbekwaamheidseisen.

Nationaal Warmtefonds besteedt haar taken uit aan Zanders voor de bestuursondersteuning en Polestar voor de uitvoeringsorganisatie. De portefeuille van verstrekte leningen die zijn aangevraagd tot 1 juli 2021 worden beheerd door de uitvoeringsorganisatie Stichting Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederlandse Gemeenten (SVn). Dit alles onder de verantwoordelijkheid en aansturing van het bestuur. Daarnaast heeft Nationaal Warmtefonds een overeenkomst met Ohpen voor het beschikbaar stellen van haar IT-platform en de software voor het verstrekken en beheren van leningen.

De uitvoerder (Polestar) beschikt sinds 1 oktober 2021 over een eigen vergunning van de AFM ten behoeve van het bemiddelen in hypothecair en consumptief krediet. De governance van de dienstverleners is adequaat en transparant vormgegeven.

2.5 Risicomanagement

De hoofddoelen die Nationaal Warmtefonds met risicomanagement nastreeft zijn als volgt geformuleerd:

- Duidelijke rolverdeling tussen taken van Nationaal Warmtefonds en uitbestedingsorganisatie;
- Het bepalen van de risicobereidheid van Nationaal Warmtefonds;
- Het creëren van een risicobewuste cultuur (het geheel van normen en waarden, houding en gedrag, kennis en begrip van risico's binnen Nationaal Warmtefonds);
- Het inzicht behouden van de risico's die Nationaal Warmtefonds loopt;
- Het beheersen van de risico's die Nationaal Warmtefonds loopt binnen de bestaande processen;

Rollen en verantwoordelijkheden

Alle werkzaamheden worden in beginsel uitgevoerd voor rekening en risico van het fonds. De bestuursondersteuning en uitvoerder voeren alle operationele werkzaamheden uit en ondersteunen het bestuur bij het beheer van het fonds. Afspraken hierover zijn vastgelegd in de serviceovereenkomsten. Op grond van deze afspraken dienen de fondsbeheerder en dienstverleners alle operationele processen goed in te richten en te beheersen. Het risicomanagementbeleid van het fonds is gericht op een zorgvuldige en voortdurende bewaking en beheersing van de risico's die voortvloeien uit alle activiteiten van het fonds, inclusief de activiteiten van de fondsbeheerder en dienstverleners. Bij het bepalen van de risico's is het waarborgen van de continuïteit van het fonds leidend. Er zijn geen aanwijzingen dat de continuïteit van het fonds in gevaar komt.

Risicobereidheid

Nationaal Warmtefonds streeft naar een laag (rest) risico. Dit betekent dat het fonds op sommige onderdelen (bijvoorbeeld kredietrisico) meer risico loopt, maar dat de risico's worden afgedicht door adequate maatregelen (zoals een subsidie van het Ministerie van Binnenlandse Zaken). Het fonds wordt deels gefinancierd met publieke middelen en heeft geen winstoogmerk. De inzet van publieke middelen vereist grote zorgvuldigheid en een risicomijdende houding. De beheersmaatregelen zijn daarom zo ingericht dat ze bijdragen aan een laag risicoprofiel. Het beleid is gericht op voortdurende en zorgvuldige risicobewaking en -beheersing.

Het bestuur is eindverantwoordelijk voor het risicobeheersingsbeleid en stelt de kaders vast waarbinnen acties en rapportages worden uitgevoerd. Het bestuur is ook verantwoordelijk voor de keuze om bepaalde risico's te accepteren of te vermijden of om ervoor te zorgen dat de juiste beheersmaatregelen worden genomen.

Systematische onderzoeks- en analysemethode

Een belangrijk onderdeel van het adequaat implementeren van risicomanagement is een risicomanagementraamwerk. Onderdeel van dit raamwerk is een cyclisch proces bestaande uit inventariseren, analyseren, uitvoeren van beheersmaatregelen en beoordelen op effectiviteit, daarover rapporteren en waar nodig bijsturen.

Risico-identificatie

Periodiek worden risico's opnieuw gedefinieerd of opnieuw geëvalueerd. Deze risico's zijn opgenomen in de zogenaamde heatmap van Nationaal Warmtefonds. Deze heatmap geeft een algemeen beeld van alle risico's waaraan het fonds is blootgesteld. Vervolgens worden specifieke risico's beschreven inclusief de bijbehorende beheersmaatregelen. De risico's worden gewogen op basis van de kans dat ze zich voordoen en de impact die het optreden van deze risico's kan hebben. Op basis van hun gewicht worden de risico's in de heatmap geplaatst. Per geïdentificeerd risico worden één of meerdere beheersmaatregelen geformuleerd. Nadat de beheersmaatregelen zijn geformuleerd, wordt het netto risico beoordeeld. Periodiek worden de risico's en de effectiviteit van de geïmplementeerde beheersmaatregelen beoordeeld en worden indien nodig vervolgacties ondernomen.

Risicorapportage

Risico's worden gerapporteerd aan en vervolgens beoordeeld door het bestuur van het fonds. Het beheersen van het renterisico is een belangrijk onderdeel van de risicomanagementactiviteiten. De berekening van de renterisico gap, een maatstaf die door het fonds wordt gebruikt om de mismatch tussen activa en passiva te beoordelen, is afhankelijk van bepaalde aannames die regelmatig worden herzien. Nationaal Warmtefonds is zeer liquide. Het fonds houdt zijn overliquiditeit voor een groot deel bij de overheid ("schatkistbankieren") en de rest bij banken, terwijl het de timing van de betalingen proactief door de overheid beheert.

Het kredietrisico wordt continu beoordeeld door middel van het debiteurenbeheerproces, dat elke betalingsachterstand automatisch aanpakt door middel van specifiek gedefinieerde acties. Daarnaast wordt de uitstaande portefeuille elk kwartaal beoordeeld. Het fonds heeft per 31 december 2023 een voorziening van 413.000 euro. Cumulatief is slechts 25.000 euro volledig afgeschreven gedurende de hele looptijd. Gezien de omvang van het fonds is dit een beperkt bedrag. Tot nu toe liggen de kredietverliezen ver onder de verwachte verliezen waarmee rekening wordt gehouden bij het bepalen van de consumentenrente.

In 2020 werd duidelijk dat één van de VvE's in financiële problemen kwam. De aannemer ging failliet terwijl slechts een deel van het project werd opgeleverd. De VvE heeft een aanvullende lening aangevraagd om het project af te ronden. De bestaande lening loopt nog. Nationaal Warmtefonds heeft een overeenkomst bereikt met de VvE en de andere kredietverstrekker (gemeente). De andere kredietverstrekker schrijft zijn lening volledig af. De bestaande lening van Nationaal Warmtefonds zal als herstructurering overgaan naar Nationaal Warmtefonds 2, inclusief een nieuwe financieringslening om de noodzakelijke verduurzaming in de VvE af te ronden. Dit zal tot resultaat hebben dat binnen Nationaal Warmtefonds geen openstaande vorderingen op de VvE meer zullen bestaan. Het proces zal begin 2024 worden afgerond.

Risicobeoordeling

Het fonds heeft de risico's in kaart gebracht en de kansen en gevolgen bepaald. De risico's zijn in kaart gebracht en er zijn beheersmaatregelen getroffen om de risico's te mitigeren tot het gewenste risicoprofiel. De risicomanager rapporteert periodiek de risico-evaluatie aan het bestuur door middel van bovengenoemde heatmap. Indien nodig worden aanvullende maatregelen genomen om ervoor te zorgen dat het risico het gewenste risicoprofiel niet overschrijdt. Het bestuur is van mening dat de risico's afdoende worden beheerst.

JAARREKENING

3.1 Balans

Inclusief resultaat bestemming

Activa		31 december 2023	31 december 2022
(bedragen x 1.000 euro)			
1	Immateriële vaste activa	2.794	3.167
Financiële vaste activa			
2	Energiebespaarleningen	478.206	382.503
3	Aardgasloze Energiebespaarleningen	813	933
4	VvE Energiebespaarleningen	297.135	238.143
5	Scholen Energiebespaarleningen	2.089	2.240
6	Geactiveerde transactiekosten leningen	11.617	6.113
7	Overige langlopende financiële vaste activa		
	Reële waarde mutatie Nationaal Warmtefonds 2	31.436	31.813
	Achtergestelde lening Nationaal Warmtefonds	6.064	5.687
	Subsidie Nationaal Warmtefonds 2	7.588	10.609
Vlottende activa			
8	Vorderingen en overlopende activa	7.101	1.419
9	Liquide middelen	168.994	255.465
10	Deposito's	100.000	-
	TOTAAL ACTIVA	1.113.837	938.092
Passiva		31 december 2023	31 december 2022
(bedragen x 1.000 euro)			
Eigen vermogen			
11	Algemene reserve	-6.449	-2.965
	Resultaat boekjaar	-891	-3.484
12	Bestemmingsreserve BZK-lening	203.783	168.161
13	Voorzieningen		
	Rentedekkingsfonds Rijk	28.118	2.484
	Rentedekkingsfonds regionale variant	7.779	5.821
	Overige Rijkssubsidie	84.328	23.892
	Vooruit ontvangen bijdrage BZK (Nationaal Warmtefonds 2)	39.024	42.422
Langlopende schulden			
14	Achtergestelde BZK-lening	66.671	60.526
15	Langlopende lening financiers	504.819	374.427
Kortlopende schulden			
16	Overige schulden en overlopende passiva	186.655	266.808
	TOTAAL PASSIVA	1.113.837	938.092

3.2 Winst- en verliesrekening

(bedragen x 1.000 euro)		Gerealiseerd 2023	Begroting 2023	Gerealiseerd 2022
BATEN				
17	Rentebaten	13.271	21.485	8.950
18	Bijdrage rentekorting Rijk	1.930	253	288
19	Bijdrage rentekorting regionale variant	901	639	839
	Overige baten			812
	TOTAAL BATEN	16.102	22.377	10.889
LASTEN				
Operationele lasten				
20	Management fee	-13.637	-10.483	-8.498
21	Agency fee	-50	-50	-50
22	Algemene kosten	-894	-1.210	-1.653
23	Marketing kosten	-448	-482	-314
24	Afschrijvingen	-373	-370	-290
25	Voorziening oninbaarheid	-195	-458	-59
	TOTAAL operationele lasten	-15.597	-13.053	-10.864
26	Rente lopende rekening	5.679	-75	60
27	Arrangement fee	-205	-600	-
28	Commitment fee	-287	-442	-238
29	Garantie fee	-756	-686	-781
30	Rentelasten	-5.827	-7.800	-2.550
	TOTAAL financieringslasten	-1.396	-9.603	-3.509
31	BZK-lening	38.854	40.529	39.408
31	Mutatie reële waarde BZK-lening	-3.513	-3.229	-3.127
	TOTAAL overige baten en lasten	35.341	37.300	36.281
	RESULTAAT voor bestemming	34.450	37.021	32.797
31	Mutatie bestemmingsreserve BZK-lening	-35.341	-37.300	-36.281
	RESULTAAT na bestemming	-891	-279	-3.484

In 2023 is het verschil tussen operationele opbrengsten en kosten negatief. In de huidige fase zijn extra operationele en implementatiekosten direct verrekend zonder dat dit tot directe opbrengsten heeft geleid. Dit betekent dat deze kosten niet worden geactiveerd en afgeschreven. De rentetarieven zijn zo vastgesteld dat Nationaal Warmtefonds gedurende de looptijd van het fonds ten minste op een break-evenbasis kan opereren. Dit betekent dat de in 2023 gerapporteerde verliezen in de toekomst (nadat alle leningen zijn verstrekt) zullen worden gedekt door winsten.

2.6 Kasstroomoverzicht

(bedragen x 1.000 euro)	Gerealiseerd 2023	Gerealiseerd 2022
Kasstroom uit operationele activiteiten		
Operationeel resultaat	505	25
<i>Aanpassingen voor:</i>		
Afschrijvingen en waardeverminderingen	373	290
Mutatie voorzieningen	85.202	28.445
	85.575	28.735
<i>Verandering in werkkapitaal:</i>		
Vorderingen	-5.720	479
Kortlopende schulden	1.555	-454
	-4.165	24
Kasstroom uit bedrijfsoperaties	81.915	28.784
Betaalde provisie	-205	-
Betaalde commitment fee	-382	-192
Betaalde garantie fee	-747	-795
Betaalde interest	-613	-2.147
	-1.947	-3.134
Kasstroom uit operationele activiteiten	79.968	25.650
Investeringsactiviteiten	-	-1.490
	-	-1.490
Kasstroom uit investeringsactiviteiten	79.968	24.160
In lopende jaar gepasseerde leningen	-246.173	-261.236
Uit vorig jaar ingegane leningen	-	-
Transactiekosten	-5.504	-5.014
Totaal ingegane leningen	-251.677	-266.250
Mutatie leningen in bouwdepot	-31.388	95.875
Ontvangen aflossingen Energiebespaarlening	91.589	79.200
Kasstroom uit investeringsactiviteiten	-111.508	-67.015
Mutatie subsidie Nationaal Warmtefonds 2	-43.446	-662
Ontvangen geldlening	202.500	140.000
Ontvangen BZK achtergestelde lening	41.390	56.600
Aflossing geldlening	-75.408	-37.409
	125.036	158.529
Kasstroom uit financieringsactiviteiten	13.528	91.514
Toename geldmiddelen	13.528	91.514
Openingsbalans	255.466	163.952
Mutatie boekjaar	13.528	91.514
Eindbalans	268.994	255.466

2.7 Waarderingsgrondslagen

Algemeen

Tenzij anders weergegeven, worden bedragen in de jaarrekening vermeld in duizenden euro's.

Doelstelling en activiteiten

De Stichting Nationaal Warmtefonds (KVK-nummer 59439122), statutair gevestigd te 's-Gravenhage, is een organisatie met een maatschappelijke doelstelling. Volgens de statuten luidt de doelstelling:

“Het bevorderen van energiebesparende maatregelen aan woningen door (samenwerkende) eigenaar -bewoners en aan gebouwen van scholen”.

Algemene grondslagen voor de opstelling van de jaarrekening

De jaarrekening is opgesteld volgens in Nederland algemeen aanvaarde grondslagen en de bepalingen volgens Richtlijn voor de Jaarverslaggeving 640 'Organisaties zonder winststreven', die uitgegeven zijn door de Raad voor de Jaarverslaggeving.

Tenzij bij de desbetreffende grondslag voor de specifieke balanspost anders wordt vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen de verkrijgingsprijs of vervaardigingsprijs.

Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop ze betrekking hebben. Winsten worden slechts opgenomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verplichtingen en mogelijke verliezen die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Schattingen

Bij toepassing van de grondslagen en regels voor het opstellen van de jaarrekening vormt de leiding van het fonds zich verschillende oordelen en schattingen die essentieel kunnen zijn voor de in de jaarrekening opgenomen bedragen. Indien het voor het geven van het in artikel 2:362 lid 1 BW vereiste inzicht noodzakelijk is, is de aard van deze oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de desbetreffende jaarrekeningpost.

Toelichting op het kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit de liquide middelen. Ontvangsten en uitgaven uit hoofde van interest, commitment fee en provisie zijn opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten. De mutaties op de Energiebespaarleningen zijn opgenomen als kasstroom uit investeringsactiviteiten. Ontvangen gelden en betaalde aflossingen aan financiers zijn opgenomen als kasstroom uit financieringsactiviteiten. Transacties waarbij geen instroom of uitstroom van kasmiddelen plaatsvindt, waaronder de aanpassing in de waardering van de BZK-lening op basis van RJ 290, zijn niet in het kasstroomoverzicht opgenomen.

Financiële instrumenten

Alle in de balans opgenomen financiële instrumenten zijn bij eerste waardering gewaardeerd tegen reële waarde, de vervolgwaaardering vindt plaats tegen de (geamortiseerde) kostprijs. De reële waarde is het bedrag waarvoor een actief kan worden verhandeld of een passief kan worden afgewikkeld tussen ter zake goed geïnformeerde partijen, die tot een transactie bereid en onafhankelijk van elkaar zijn. Indien er niet direct een betrouwbare reële waarde is aan te wijzen, wordt de reële waarde benaderd door deze af te leiden uit de reële waarde van bestanddelen of van een soortgelijk financieel instrument of door opgaven van derden.

Grondslagen voor de waardering van activa en passiva

Immateriële vaste activa (IVA)

Kosten die verband houden met de implementatie van de business rules van Nationaal Warmtefonds in het IT-systeem van Ohpen, en de implementatiekosten van het treasury-systeem en het inrichten van de IT-omgeving zijn bij de eerste implementatie (2021 en 2022) geactiveerd als immateriële vaste activa. Op het actief wordt afgeschreven over de gebruiksduur van de IT-systemen. Nationaal Warmtefonds hanteert derhalve voor de IVA een afschrijvingstermijn van maximaal tien jaar.

Financiële vaste activa

De onder financiële vaste activa opgenomen portefeuille aan verstrekte Energiebespaarleningen worden initieel gewaardeerd tegen reële waarde. Vervolgens worden deze leningen gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. Eventuele bijzondere waardeverminderingen worden in mindering gebracht op de geamortiseerde kostprijs en verantwoord in de staat van baten en lasten.

Bij het afsluiten van het krediet worden kosten gemaakt door de uitvoeringsorganisatie, zogenoemde kosten om te zorgen dat de transactie tot een succes komt. De kosten zijn verdisconteerd in het rentetarief van de lening. Nationaal Warmtefonds waardeert leningen initieel tegen reële waarde plus transactiekosten die direct zijn toe te rekenen aan het verstrekken van de leningen. Vervolgens wordt de lening gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs.

RJ 290.501 geeft aan dat in het geval van waardering na de eerste verwerking tegen (geamortiseerde) kostprijs, dat de transactiekosten moeten worden verwerkt in de eerste waardering. Door toepassing van de effectieve-rentemethode worden de transactiekosten als onderdeel van de amortisatie in de winst en verlies verwerkt. Voor het inzicht zijn de transactiekosten apart weergegeven.

Overige vorderingen en overlopende activa

Vorderingen worden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen de reële waarde van de tegenprestatie. Handelsvorderingen worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. Voorzieningen wegens oninbaarheid worden in mindering gebracht op de boekwaarde van de vordering.

Vorzieningen

Voorziening voor Rentedekkingsfonds

Het Rentedekkingsfonds betreft een vooruit ontvangen exploitatiesubsidie met als doel het dekken van de rentekortingen op de leningen waarop een rentekorting is verkregen. De subsidie valt vrij ten gunste van het resultaat in de periode waarin de daadwerkelijk gegeven rentekorting (de gesubsidieerde lasten) worden verwerkt. Het Rentedekkingsfonds heeft een langlopend karakter.

Overige Rijkssubsidie

De voorziening voor overige (Rijks)subsidie betreft een vooruit ontvangen subsidie ter dekking van marketingdoeleinden of specifieke projecten. De voorziening wordt op reële waarde gewaardeerd. De werkelijk gemaakte kosten worden in mindering gebracht op deze subsidie.

Langlopende schulden

Langlopende schulden worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Transactiekosten die direct zijn toe te rekenen aan de verwerving van de schulden, worden in de waardering bij eerste verwerking opgenomen. Schulden worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, zijnde het ontvangen bedrag rekening houdend met agio of disagio en onder aftrek van transactiekosten.

Het verschil tussen de bepaalde boekwaarde en de uiteindelijke aflossingswaarde wordt op basis van de effectieve rente gedurende de looptijd van de schulden in de staat van baten en lasten als interestlast verwerkt.

Grondslagen voor resultaatbepaling

Algemeen

Het saldo (resultaat) wordt bepaald als het verschil tussen het totaal der baten en het totaal der lasten. De baten worden verantwoord in het jaar waarin zij zijn gerealiseerd; lasten reeds zodra zij voorzienbaar zijn. Baten die worden ontvangen in de vorm van zaken of diensten worden gewaardeerd tegen de reële waarde, voor zover deze bepaalbaar is. In dat geval worden zodanige baten in de staat van baten en lasten verantwoord.

Rentebaten

De rentebaten bestaan uit de ontvangen rentebaten en de betaalde rentelasten op de Energiebespaarlening, de rentemarge wordt op basis van het toerekeningsbeginsel verantwoord in de staat van baten en lasten voor alle rentedragende instrumenten.

2.8 Toelichting op de balans

Activa

1. Immateriële vaste activa

(bedrag x 1.000 euro)	31 december 2023	31 december 2022
Beginstand	3.167	1.967
Investerings	-	1.490
Afschrijving	-373	-290
Stand per ultimo	2.794	3.167

In 2022 zijn de kosten gerelateerd aan de implementatie van de bedrijfsregels van Nationaal Warmtefonds in het IT-systeem van Ohpen, de kosten voor het implementeren van het treasury systeem en het opzetten van de IT-omgeving geactiveerd als immateriële vaste activa. Vanaf 2023 worden de extra kosten niet geactiveerd maar rechtsreeks in de winst-en-verliesrekening opgenomen.

Deze activa wordt afgeschreven over de gebruiksduur van de IT-systemen. Nationaal Warmtefonds hanteert daarom een afschrijvingstermijn tot het einde van het contract van de IT-applicatie voor de immateriële vaste activa.

2. Energiebespaarleningen

Het verloop van de portefeuille naar schuldrest is als volgt:

(bedrag x 1.000 euro)	31 december 2023			31 december 2022		
	aantal	bedrag	gem. rente %	aantal	bedrag	gem. rente %
Beginstand	35.570	382.671	2,19%	28.593	301.796	1,85%
Bij: verstrekte leningen	15.016	172.800	2,33%	10.965	149.433	2,41%
Af: extra/ algehele aflossing	2.111	31.728		3.988	34.440	1,66%
Af: afboeking				-	-	-
Af: aflossing in maandbedragen		45.209			34.119	
Stand per ultimo	48.475	478.534	2,08%	35.570	382.670	2,19%
Voorziening		-328	-0,07%		-167	-0,04%
Stand naar voorziening		478.206			382.503	

Per 31 december 2022 bestond de totale portefeuille uit 48.475 Energiebespaarleningen met een volume van 478 miljoen euro. De financiële vaste activa zijn langlopend.

Voorziening in 2023

Er is een analyse gemaakt van de openstaande vorderingen. De netto toename van de voorziening bedroeg in 2022 194.000 euro, resulterend in een totale voorziening van 413.000 euro. Over het algemeen zijn deze leningen meer dan drie maanden achterstallig. Enkele klanten hebben om ondersteuning bij debiteurenbeheer gevraagd. De voorziening is als volgt opgebouwd:

(bedrag x 1.000 euro)	Energiebespaarleningen	Debiteuren	Totaal	Totaal 2022
Beginstand	167	52	219	168
Vrijval	-136	-25	-161	-196
Afgeboekte lening				-7
Toevoeging	297	58	355	254
Eindstand	328	85	413	219
% voorziening (incl. afgeboekte leningen) t.o.v. totaal verstrekt			0,00%	0,03%

3. Aardgasloze Energiebespaarleningen

(bedrag x 1.000 euro)

	31 december 2023			31 december 2022		
	aantal	bedrag	gem rente %	aantal	bedrag	gem rente%
Beginstand	63	933	1,81%	66	1.091	1,82%
Bij: verstrekte leningen	-	-		-	-	
Af: extra/ algehele aflossing	1	18	1,90%	3	54	2,17%
Af: aflossing in maandbedragen		102			104	-
Stand per ultimo	62	813	1,80%	63	933	1,81%

Op de balansdatum waren er geen gasloze leningen achterstallig. Er zijn geen aanwijzingen dat leningen oninbaar zijn. Om deze reden zijn er geen voorzieningen getroffen voor de gasloze Energiebespaarleningen. De financiële vaste activa zijn overwegend langlopend.

4. VvE Energiebespaarleningen

In 2023 heeft Nationaal Warmtefonds 89 VvE Energiebespaarleningen goedgekeurd en uitgegeven. Hiervan waren tien VvE-leningen in december 2022 gepasseerd, maar die ingegaan waren in januari 2023 met een totale hoofdsom van elf miljoen. Daarnaast zijn er in december 2023 nog zes VvE Energiebespaarleningen verstrekt met een ingangsdatum in januari 2024. De totale hoofdsom bedraagt twee miljoen euro.

(bedrag x 1.000 euro)

	31 december 2023			31 december 2022		
	aantal	bedrag	gem. rente %	aantal	Bedrag	Gem rente%
Beginstand	390	238.143	2,49%	312	137.432	2,49%
Bij: verstrekte leningen	89	73.373	2,51%	81	111.019	2,51%
Af: extra/ algehele aflossing		858		3	651	
Af: aflossing in maandbedragen		13.523			9.658	
Stand per ultimo	479	297.135	2,49%	390	238.143	2,49%

Er is één VvE met een potentieel wanbetalingsrisico (zie ook het hoofdstuk risicobeheer). Aangezien er geen betalingsachterstanden zijn en wij verwachten met de VvE en de andere financierende partij (de gemeente) tot overeenstemming te komen over schuldsanering, schatten wij het risico op wanbetaling in als laag. Op basis van een portefeuilledanalyse zijn er geen aanwijzingen dat leningen oninbaar zijn. Er zijn dan ook geen voorzieningen getroffen voor de VvE Energiebespaarleningen. De financiële vaste activa zijn overwegend langlopend.

5. Scholen Energiebespaarleningen

In juli 2019 is Nationaal Warmtefonds gestart met een pilot om schoolgebouwen te verduurzamen. De omvang van de pilot is maximaal vijf miljoen euro, waarvan één miljoen euro wordt gefinancierd door het Ministerie van Binnenlandse Zaken.

(bedrag x 1.000 euro)

	31 december 2023			31 december 2022		
	aantal	bedrag	gem. rente %	aantal	bedrag	Gem rente%
Beginstand	17	2.240	2,27	6	1.630	2,35
Bij: verstrekte leningen	-			11	784	2,27
Af: extra/ algehele aflossing		7			47	
Af: aflossing in maandbedragen		144			127	
Stand per ultimo	17	2.089	2,27%	17	2.240	2,27

Op balansdatum zijn er geen Scholen Energiebespaarleningen met een achterstand en er zijn geen indicaties van oninbaarheid. Vandaar dat er op de Scholen Energiebespaarleningen geen voorzieningen zijn getroffen. De financiële vaste activa kennen een overwegend langlopend karakter.

6. Geactiveerde transactiekosten leningen

(bedrag x 1.000 euro)

	31 december 2023	31 december 2022
Beginstand	6.113	1.099
Toevoeging	6.123	5.200
Amortisatie	-619	-186
Stand per ultimo	11.617	6.113

Bij het afsluiten van het krediet worden kosten gemaakt door de uitvoeringsorganisatie, zogenoemde kosten om te zorgen dat de transactie tot een succes komt. De kosten worden in rekening gebracht op basis van de werkelijk lopende leningen in de desbetreffende maand. Hierbij worden altijd de werkelijke kosten in rekening gebracht. Door toepassing van de effectieve rentemethode worden de transactiekosten als onderdeel van de amortisatie in de winst en verlies verwerkt.

7. Nationaal Warmtefonds 2 lening/vooruitbetaalde subsidie

Het ministerie van Binnenlandse Zaken heeft een achtergestelde lening/subsidie van 50 miljoen euro beschikbaar gesteld. Deze achtergestelde lening/subsidie dient te worden betaald aan Nationaal Warmtefonds 2. Nationaal Warmtefonds 2 is een apart fonds dat Energiebesparende Hypotheken verstrekt aan particulieren met een beperkte leencapaciteit. Ook verstrekt zij Energiebespaarleningen aan overige particulieren die niet aan de criteria voldoen, zoals 75-plussers, eigenaar-bewoners met een negatieve kredietwaardigheid volgens BKR en kleine VvE's (< 8 appartementsrechten).

Op grond van de verslaggevingsregels dient de lening te worden gewaardeerd tegen reële waarde, exclusief het deel dat als schenking kan worden aangewend. De reële waarde van de lening is opgenomen onder de achtergestelde leningen. Het restant wordt verantwoord als reële waarde mutatie van Nationaal Warmtefonds 2 en valt gedurende de looptijd vrij op basis van amortisatie. Daarnaast is de vrijval afhankelijk van de besteding van de subsidiegelden.

De lening en subsidie aan Nationaal Warmtefonds 2 en de schuld aan BZK voor dit doel worden op dezelfde wijze gerapporteerd.

Reële waarde mutatie Nationaal Warmtefonds 2

(bedrag x 1.000 euro)	31 december 2023	31 december 2022
Beginstand	31.813	-
Toevoeging	-	32.096
Amortisatie	-377	-283
Stand per ultimo	31.436	31.813

Achtergestelde lening Nationaal Warmtefonds 2

(bedrag x 1.000 euro)	31 december 2023	31 december 2022
Beginstand	5.687	-
Toevoeging	-	37.500
Amortisatie	-	-32.096
Stand per ultimo	377	283
	6.064	5.687

Subsidie Nationaal Warmtefonds 2

(bedrag x 1.000 euro)	31 december 2023	31 december 2022
Beginstand	10.609	977
Toevoeging	-	10.500
Vrijval	-3.021	-868
Stand per ultimo	7.588	10.609

In 2021 is een eerste betaling gedaan aan Nationaal Warmtefonds 2. De betaling is gebaseerd op de specifieke subsidie van het Ministerie van Binnenlandse Zaken ter ondersteuning van de doelstellingen van Nationaal Warmtefonds 2. Een deel van de subsidie wordt gebruikt voor DAEB-kosten (kosten voor Diensten van Algemeen Economisch Belang). De lopende vergoeding dient als voorschot op eventuele DAEB-kosten. De aan Nationaal Warmtefonds 2 toegerekende opstartkosten worden ingehouden op de totale subsidie. Verder betalingen (waaronder de betaling van de achtergestelde lening) zullen plaatsvinden op basis van de liquiditeitsbehoefte van Nationaal Warmtefonds 2 en zijn vastgelegd in een depot.

Samenvatting	31 december 2023
Reële waarde Nationaal Warmtefonds 2	31.436
Achtergestelde lening Nationaal Warmtefonds 2	6.064
Subtotaal	37.500
Subsidie toegekend	12.500
Subsidie ingezet	-4.912
Subtotaal	7.588
Stand per ultimo	45.088

8. Vorderingen en overlopende activa

(bedrag x 1.000 euro)	31 december 2023	31 december 2022
Vordering Nationaal Warmtefonds 2	2.922	-
Rente deposito's	1.253	-
Nog te ontvangen rente	1.307	847
Debiteuren regionale variant	1.551	537
Debiteuren	153	87
Voorziening debiteuren	-85	-52
Stand per ultimo	7.101	1.419

Te ontvangen rente

De te ontvangen rente is de rente op lopende leningen. Incasso van deze leningen vindt plaats op de eerste dag van de volgende maand.

Te ontvangen rente

De depositorente is de rente op contante en kasequivalenten en het deposito.

Debiteuren voor regionale varianten

Vorderingen voor regionale varianten zijn de bijdragen aan Nationaal Warmtefonds van de provincies Drenthe, Friesland en Zeeland en de gemeenten Leidschendam-Voorburg en Den Haag voor de specifieke renteaafpraak in hun provincie/gemeente. De bijdragen worden betaald op basis van leningen die in het voorgaande kwartaal zijn goedgekeurd.

Debiteuren

Er is een voorziening voor oninbaarheid op consumentendebiteuren; de voorziening van 85.000 euro is gebaseerd op de analyse van de schulden die langer dan drie maanden uitstaan.

9. Liquide middelen

(bedrag x 1.000 euro)	31 december 2023	31 december 2022
Rekening courant	8.139	88.478
Deposito's	46	10.046
Ministerie van financiën (schatkistbankieren)	160.809	156.941
Stand per ultimo	168.994	255.465

De liquiditeitspositie is afgenomen in 2023.

Voor meer informatie over de beschikbare faciliteit vindt u in paragraaf 3.1 en de kaspositie in paragraaf 3.2

10. Deposito's

(bedrag x 1.000 euro)	31 december 2023	31 december 2022
Begin stand	-	-
Stortingen	100.000	-
Opnames	-	-
Stand per ultimo	100.000	-

Op basis van de huidige en toekomstige verwachte kasposities en het renterisico is 100 miljoen euro op korte termijn deposito's geplaatst. Naar verwachting zullen in mei en augustus 2024 twee tranches van 50 miljoen euro worden vrijgegeven.

Passiva

11. Stichtingsvermogen

(bedrag x 1.000 euro)

	31 december 2023	31 december 2022
Algemene reserve	-6.449	-2.965
Resultaat boekjaar	-891	-3.484
Stand per ultimo	-7.340	-6.449

Algemene reserve

De algemene reserve wordt opgebouwd uit de behaalde resultaten vanaf de start van het fonds en bestaat uit het resultaat vanuit eerdere jaren. Indien het saldo van het eigen vermogen aan het einde van de looptijd van het fonds negatief is, zal dat in eerste instantie worden verrekend met de achtergestelde lening van het Ministerie van Binnenlandse Zaken. Een eventueel positief saldo komt ten gunste van de Rijksoverheid.

12. Bestemmingsreserve BZK-lening

(bedrag x 1.000 euro)

	31 december 2023	31 december 2022
Beginstand	168.161	131.597
Toevoeging	38.854	39.408
Onttrekking	-3.232	-2.844
Stand per ultimo	203.783	168.161

In het tweede kwartaal van 2023 is van BZK een uitkering van 41.390.000 euro ontvangen. De veranderingen in de reële waarde van deze leningen zijn via het resultaat toegevoegd aan de bestemmingsreserve. Zie ook noot 13. Aan deze bestemmingsreserve wordt de jaarlijkse renteopbouw op de lening van het Ministerie van Binnenlandse Zaken onttrokken. Uiteindelijk zal de reële waarde van de lening van het Ministerie van binnenlandse Zaken aan het einde van de looptijd weer gelijk zijn aan de nominale waarde en zal de bestemmingsreserve volledig zijn uitgeput. In 2023 werd in totaal 3,232 miljoen euro opgenomen.

13. Voorzieningen

Rentedekkingsfonds Rijk

(bedrag x 1.000 euro)

	31 december 2023	31 december 2022
Beginstand	2.484	1.664
Toevoeging	27.564	1.108
Onttrekking	-1.930	-288
Stand per ultimo	28.118	2.484

De vrijval uit de voorziening wordt naar rato van de daadwerkelijke portefeuille en de toegekende renteverlaging aan het resultaat toegevoegd. In 2023 is 1,930 miljoen euro aan de voorziening onttrokken. De toevoeging van 27,6 miljoen euro houdt verband met de gegradueerde leningen in 2023 met een rentesubsidie van BZK

Rentedekkingsfonds regionale variant

(bedrag x 1.000 euro)

	31 december 2023	31 december 2022
Beginstand	5.821	4.460
Storting	2.859	2.200
Onttrekking	-901	-839
Stand per ultimo	7.779	5.821

De voorziening bestaat uit renteverlagingen op de Energiebespaarleningen verstrekt door enkele provincies en gemeenten. Aan inwoners van de betreffende provincie of gemeente worden renteverlagingen toegekend. De subsidie bestaat uit een renteverlaging en vergoeding van bijkomende kosten. De subsidie wordt uitbetaald op basis van de netto contante waarde bij verstrekking van de Energiebespaarlening. De uitkering komt vrij en wordt toegevoegd aan het resultaat voor de looptijd van de Energiebespaarlening.

In 2023 zijn 1.689 (heel 2022: 2.532) Energiebespaarleningen goedgekeurd met een hoofdsom van 22 miljoen euro (heel 2022: 37,9 miljoen euro), met een renteverlaging van één van de provincies/gemeenten. Sinds de lancering van de regionale varianten zijn er 11.630 Energiebespaarleningen goedgekeurd voor een totaalbedrag van 168,7 miljoen euro.

In onderstaande tabel staan de goedgekeurde leningen voor de regionale variant, zowel voor 2023 als cumulatief.

Regionale variant (bedrag x EUR 1.000)	2023		Cumulatief		Beschikbaar	
	Aantal	Hoofdsom	Aantal	Hoofdsom	Toegekend	ingezet ¹
Leidschendam-Voorburg 2020			46	683	100	42
Leidschendam-Voorburg 2021			45	953	250	79
Leidschendam-Voorburg 2022			47	632	250	36
Leidschendam-Voorburg 2023	58	772	58	772	100	44
Breda			178	2.571	475	475
Den Bosch			129	1.786	210	154
Den Haag	299	4.660	631	9.555	2.000	959
Amsterdam	9	218	9	218	5.000	1.290
Zeeland	246	2.996	703	10.477	700	469
Friesland	457	4.292	1.582	25.908	2.250	963
Drenthe	620	9.122	4.774	69.323	5.571	4.832
Overijssel			3.428	45.862	3.200	2.944
Totaal	1.689	22.060	11.630	168.740	20.106	12.287

Overige Rijkssubsidie

(bedrag x 1.000 euro)

	31 december 2023	31 december 2022
Beginstand	23.892	812
Toevoeging	88.000	25.000
Onttrekking naar RDF rijk	-27.564	-1.108
Onttrekking	-	-812
Stand per ultimo	84.328	23.892

In december 2023 is een bedrag gestort van 88 miljoen euro om de kosten te dekken in verband met de renteaftrek voor huiseigenaren met een lager inkomen. In 2023 is 27,6 miljoen euro overgemaakt naar het rentedekkingsfonds van BZK voor leningen die worden verstrekt met een rentesubsidie van BZK.

Vooruit ontvangen bijdragen BZK (Nationaal Warmtefonds 2)

(Bedrag x EUR 1,000)

	31 december 2023	31 december 2022
Beginstand	42.422	28.674
Toevoeging	-	10.899
Ontvangen subsidie	-	4.000
Subsidiabele kosten	-3.021	-868
Correctie reële waarde	-377	-283
Stand per ultimo	39.024	42.422

Het Ministerie van Binnenlandse Zaken heeft een achtergestelde lening/subsidie van 50 miljoen euro beschikbaar gesteld. Deze achtergestelde lening/subsidie wordt uitgekeerd aan Nationaal Warmtefonds 2. Met toestemming van het ministerie leent Nationaal Warmtefonds de ontvangen achtergestelde lening/subsidie uit aan Nationaal Warmtefonds 2. Nationaal Warmtefonds 2 heeft alle verplichtingen die met de achtergestelde lening/subsidie samenhangen op zich genomen. Nationaal Warmtefonds 2 streeft daarom naar volledige terugbetaling aan Nationaal Warmtefonds. Nationaal Warmtefonds betaalt de ontvangen gelden terug aan het Ministerie van Binnenlandse Zaken, maar is nooit verplicht meer terug te betalen dan het bedrag dat Nationaal Warmtefonds 2 vergoedt.

Op grond van de verslaggevingsregels dient de lening te worden gewaardeerd tegen reële waarde, exclusief het deel dat als subsidie kan worden aangewend. De reële waarde van de lening is opgenomen onder de achtergestelde leningen. Het restant wordt verantwoord als vooruit ontvangen bedragen van Ministerie van Binnenlandse Zaken en valt gedurende de looptijd vrij op basis van amortisatie. Daarnaast is de vrijval afhankelijk van de besteding van de subsidiegelden.

In 2023 werd 3.398.000 euro opgenomen. Het bedrag van 3.021.000 euro werd gebruikt voor kosten in verband met het DAEB-gedeelte van de subsidie van het ministerie van Binnenlandse Zaken. Op de achtergestelde lening werd een renteopbouw van 377.000 euro onttrokken. Uiteindelijk zal aan het einde van de looptijd de reële waarde van de BZK-

¹ Dit betreft het toegekende deel van de subsidie voor de Energiebespaarleningen. Het bedrag van de pijplijn is niet inbegrepen

lening voor Nationaal Warmtefonds 2 weer gelijk zijn aan de nominale waarde minus de DAEB-kosten en -wanbetalingen die niet door de opbrengsten van Nationaal Warmtefonds 2 kunnen worden gedekt

Zie toelichting 7 voor meer details.

(bedrag x 1.000 euro)	31 december 2022	Storting	Vrijval	31 december 2023
Reële waarde BZK-lening	5.687	-	377	6.064
Achtergestelde lening BZK	5.687	-	377	6.064
Aanpassing reële waarde	31.813	-	-377	31.436
Subsidie	10.609	-	-3.021	7.588
Subsidie BZK (Nationaal Warmtefonds 2)	42.422	-	-3.398	39.024
Totaal	48.109	-	-3.021	45.088

14. Achtergestelde BZK-lening

De lening kent een langlopend karakter, de komende twaalf maanden vinden er geen aflossingen plaats.

(bedrag x 1.000 euro)	31 december 2023	31 december 2022
Beginstand	60.526	51.106
Storting	41.390	56.600
Correctie reële waarde	-38.855	-50.307
Amortisatie	3.610	3.127
Stand per ultimo	66.671	60.526

De leningen van het ministerie aan Nationaal Warmtefonds zijn achtergesteld bij alle overige bestaande en toekomstige schulden van Nationaal Warmtefonds. De nominale waarde van deze leningen bedraagt 223 miljoen euro. De leningsvoorwaarden zijn als volgt:

- terugbetaling vindt plaats op basis van de voorwaarden van het subsidiebesluit;
- het terug te betalen bedrag wordt verhoogd/verlaagd in verhouding tot het eindresultaat van het fonds;
- over de openstaande bedragen wordt geen rente betaald.

De leningen van het ministerie aan Nationaal Warmtefonds 2 (totaal uitgekeerd: vijftig miljoen euro) zijn achtergesteld bij alle overige bestaande en toekomstige schulden van Nationaal Warmtefonds. De nominale waarde van deze lening (na aftrek van het gebruikte deel van de subsidie) bedraagt 47,6 miljoen euro. De leningsvoorwaarden zijn als volgt:

- de aflossing start uiterlijk op 31 december 2051;
- het terug te betalen bedrag wordt verhoogd/verlaagd naar rato van het eindresultaat van Nationaal Warmtefonds 2;
- de lening wordt verminderd met de compensatie voor de DAEB-activiteiten in Nationaal Warmtefonds 2 (voor zover deze niet door rente-inkomsten worden gedekt) en wanbetalingen uit Nationaal Warmtefonds 2;
- over de openstaande bedragen wordt geen rente betaald.

De lening wordt onder dezelfde voorwaarden als deze achtergestelde lening uitgekeerd aan Nationaal Warmtefonds 2.

Reële waardering

Op grond van de verslaggevingsregels (RJ 290) dient de lening van het Ministerie van Binnenlandse Zaken bij eerste opname gewaardeerd te worden tegen marktwaarde. Voor rapportagedoeleinden betekent dit dat deze verplichting wordt gewaardeerd tegen de netto contante waarde. Deze is lager is dan de nominale waarde, omdat over de lening geen rente verschuldigd is. Na verloop van tijd (tot aan het einde van de looptijd) zal de lening worden aangepast naar de nominale waarde zoals weergegeven in de winst- en verliesrekening. In onderstaande tabel zijn de gegevens per tranche weergegeven inclusief het berekende rentepercentage dat is gebruikt voor de berekening van de reële waarde. De berekeningen zijn gebaseerd op de uitgangspunten uit het subsidiebesluit.

(bedrag x EUR 1.000)	Datum	Bedrag	Eind datum	Rente t.b.v. reële waarde bepaling%
Tranche 1	5 december 2018	75 miljoen	31-12-2036	5,648%
Tranche 2a	5 december 2018	25 miljoen	31-12-2055	6,328%
Tranche 2b	29 maart 2019	15 miljoen	31-12-2055	6,183%
Tranche 3a	7 Februari 2020	57 miljoen	31-12-2060	5,215%
Tranche 3b	3 juni 2021	3,4 miljoen	31-12-2060	5,384%
Tranche 3c	30 maart 2022	14,6 miljoen	31-12-2060	5,791%
Tranche 4	2 maart 2022	25 miljoen	31-12-2060	5,469%
Tranche 5	17 november 2022	5 miljoen	31-12-2061	6,952%
Tranche 5b	25 mei 2023	41,39 miljoen	31-12-2061	7,503%
Scholen EBL	14 juli 2019	1 miljoen	31-12-2055	5,892%
Laadpalen	16 augustus 2019	2 miljoen	31-12-2055	5,125%
NWF 2 (tranche 1 a) (incl. DAEB-subsidie)	27 november 2020	10 miljoen	31-12-2051	5,902%
NWF 2 (tranche 1 b) (incl. DAEB-subsidie)	3 september 2021	24 miljoen	31-12-2051	6,174%
NWF 2 (tranche 1 c) (incl. DAEB-subsidie)	1 september 2022	16 miljoen	31-12-2051	7,982%
Total		314,39 miljoen		

DAEB-kosten hoeven niet te worden vergoed op Nationaal Warmtefonds 2 (tranches 1 en 2) en kunnen als subsidie worden behandeld. De totale DAEB-kosten bedragen tot op heden 4.912.000 euro (3.022.000 euro in 2023). De nominale waarde van de achtergestelde leningen en subsidies bedraagt 271.109.000 euro. In deze rekeningen wordt dit bedrag als volgt gerapporteerd:

bedrag (x 1.000 euro)	31 december 2022	Storting	Aanpassing	Vrijval	31 december 2023
Reële waarde BZK-lening	54.839	41.390	-38.854	3.232	60.607
bestemmingsreserve BZK-lening	168.161	-	38.854	-3.232	203.783
Achtergestelde BZK-lening	223.000	41.390	-	-	264.390
Reële waarde BZK-lening	5.687	-	-	377	6.064
Aanpassing reële waarde	31.813	-	-	-377	31.436
Subsidie	10.609	-	-	-3.021	7.588
Subsidie BZK (Nationaal Warmtefonds 2)	48.109	-	-	-3.021	45.088
Totaal	271.109	41.390	-	-3.021	309.478

In 2023 is in totaal 3,2 miljoen euro afgeschreven. Dit bleek een technische waarde correctie die geen invloed heeft op kasstromen of andere commerciële activiteiten.

Onderbesteding/ overbesteding

Er kunnen situaties ontstaan waarbij de bijdragen die ontvangen worden van BZK niet tijdig omgezet kunnen worden in financieringen. Het Warmtefonds verwacht de beschikbare middelen in de begrotingsperiode van het fonds (2024-2027) volledig te hebben ingezet ten behoeve van de doelstellingen, zoals deze in de subsidiebeschikkingen zijn weergegeven. Dit is ook uitgewerkt in het jaarplan 2024. Er is hierdoor op dit moment geen sprake van onderbesteding. Het Warmtefonds monitort actief of liquiditeiten vanuit BZK gestort moeten worden en waar nodig wordt in afstemming met het ministerie het betaallritme van de nog niet gestorte subsidiebijdragen aangepast.

Revolverendheid

Vanaf de start van het fonds is er in totaliteit 423 miljoen euro aflossing ontvangen vanuit de verstrekte leningen. Van deze middelen is 171 miljoen euro ingezet voor aflossing richting de financiers van het fonds en is 253 miljoen euro revolverend ingezet in nieuwe verstrekkingen. Het Warmtefonds definieert als revolverendheid de terugontvangen middelen die opnieuw ingezet worden voor nieuwe financieringen en niet worden ingezet als aflossing op externe financiering of bijdragen van BZK.

15. Langlopende lening financiers

(bedrag x EUR 1.000)

	31 december 2023	31 december 2022
Beginstand	449.833	347.242
Storting	202.500	140.000
Aflossing	-75.408	-37.409
Sub totaal	576.925	449.833
Presentatie als kortlopend	-72.106	-75.406
Stand per ultimo	504.819	374.427

Uitsplitsing per financier (x EUR 1.000)

	Hoofdsom aangetrokken financiering	Uitstaand schuld lopende leningen
Rabobank	100.000	41.800
Volksbank (ASN)	25.000	10.000
CEB	340.000	262.625
ING Bank	150.000	140.000
EIB	132.500	122.500
Total	747.500	576.925

Tot eind december 2023 was in totaal 747,5 miljoen euro van de beschikbare kredietlijn gestort. Er werd nog eens 55 miljoen euro aan lening bij ASN afgesloten, die op 2 april 2024 worden gestort.

16. Overige schulden en overlopende passiva

(bedrag x EUR 1.000)

	31 december 2023	31 december 2022
Bouwdepot	111.461	142.849
Kortlopend deel langlopende financiering	72.106	75.406
Depot Nationaal Warmtefonds 2	-	46.470
Managementvergoeding	1.647	710
Nog te betalen rente	86	551
Crediteuren	414	275
Overige kosten	787	252
Nog te ontvangen facturen	69	115
Garantievergoeding	105	95
Commitment fee	-41	53
Te betalen bestuursvergoeding	21	32
Stand ultimo	186.655	266.808

Bouwdepot

Het bouwdepot bestaat uit nog uit te keren gelden op reeds verstrekte Energiebespaarleningen.

Management vergoeding

De te ontvangen facturen betreffen de facturen van de fondsbeheerder.

Overige kosten

Dit zijn overlopende posten die voortvloeien uit de transacties die verband houden met de verstrekking van de leningen.

Verschuldigde rente

Dit is de openstaande rente op verstrekte leningen.

Facturen te ontvangen

Deze kosten hebben betrekking op diverse nog te ontvangen facturen

Vaststellingsvergoeding/garantievergoeding verschuldigd

Deze post betreft de nog te betalen bereidstellings- en garantievergoedingen die op balansdatum nog niet waren betaald.

2.9 Niet uit de balans blijvende verplichtingen

	31 december 2023		31 december 2022	
	aantal	(bedragen x 1.000 euro)	aantal	(bedragen x 1.000 euro)
Ingediende aanvragen*	277	386.602	228	273.090
Uitgebrachte offertes	5.683	77.747	8.727	122.273
Nog in te gane leningen	7	1.847	10	11.093
Stand per ultimo	5.967	466.196	8.965	406.456

* Van deze aanvragen is voor 18,4 miljoen euro financiering gealloceerd, wat inhoudt dat deze aanvragen gegarandeerd gebruik kunnen maken van de beschikbare faciliteit. Voor de overige aanvragen (allemaal VvE aanvragen) is er geen beslag gelegd op de financieringscapaciteit van het fonds. Dit wordt met name veroorzaakt door de status van de lening.

Kredietfaciliteit

Nationaal Warmtefonds heeft kredietovereenkomsten met de Rabobank, ASN Bank, ING bank, de Council of Europe Bank en de European Investment Bank voor een totale faciliteit van 775 miljoen euro. Over de nog niet getrokken kredietfaciliteit wordt in sommige gevallen een commitment fee betaald.

Tot eind december 2023 was in totaal 747,5 miljoen euro van de beschikbare kredietlijn gestort. Er is nog eens voor 55 miljoen euro aan leningen aangegaan, die in 2024 worden gestort.

(bedragen x 1.000 euro)	Stortingsdatum	Bedrag	Rente	Einddatum
ASN	2-4-2024	55.000	3,82%	1-12-2033
	Totaal	55.000		

Met deze trekkingen is het renterisico op de uitstaande financieringen (inclusief pijplijn) afgedekt met een vastrentende langlopende lening.

Faciliteiten (bedrag in 1 miljoen euro)	Rente type	Hoofdsom	Terugbetaald	Uitstaand	Gecontracteerd (nog niet gestort)	Beschikbaar
De Nederlandse staat	Rentevrij	338,0	-	264,4	-	73,6
De Nederlandse staat (Nationaal Warmtefonds 2)	Rentevrij	37,5	-	37,5	-	-
Rabobank	Vast	100,0	58,2	41,8	-	-
ASN bank	Vast	80,0	15,0	10,0	55,0	-
ING bank	Vast	250,0	10,0	140,0	-	100,0
CEB	Vast	450,0	77,4	262,6	-	110,0
EIB	Vast	150,0	27,5	122,5	-	-
Totaal		1.405,5	188,1	878,8	55,0	283,6

Rabobank staat voor een deel van de CEB faciliteit garant. Dit vertaalt zich in een garantie van 217,6 miljoen euro op de uitstaande schuld en 55 miljoen euro op de nog beschikbare faciliteit.

Geschillen/ claims

In 2022 heeft Polestar bemiddelingen rentekortingen verstrekt aan klanten die geen recht hadden op een rentekorting. Nationaal Warmtefonds heeft Polestar bemiddeling hiervoor aansprakelijk gesteld. Het schadebedrag is bepaald op 97.706 euro. Polestar bemiddeling heeft de aansprakelijkheid bij de verzekering neergelegd. Op balansdatum was dit nog niet afgerond. Nationaal Warmtefonds heeft de verwachting dat het volledige bedrag aan Nationaal Warmtefonds zal worden toegekend.

2.10 Toelichting op de winst- en verliesrekening

Baten

	(bedrag x 1.000 euro)	Gerealiseerd	Begroting	Gerealiseerd
		2023	2023	2022
17	Rentebaten	13.271	21.485	8.950
18	Bijdrage rentekorting Rijk	1.930	253	288
19	Bijdrage rentekorting regionale variant	901	639	839
20	Overige baten	-	-	812
	TOTAAL BATEN	16.102	22.377	10.889

17. Rentebaten

De rentebaten na verlaging van de betaalde rente op de bouwstortingen bedroegen in totaal EUR 13,3 miljoen. In 2023 bedroegen de uitbetalingen van het bouwdepot 2,8 miljoen euro. De rentebaten liggen onder de begroting, dit wordt veroorzaakt door de kortere looptijd (en daarmee een lagere rente) van de verstrekte leningen. Ook was het leningbedrag inclusief rentekorting (gedekt door andere subsidies) hoger dan verwacht.

18. Bijdrage rentekorting Rijk

Nationaal Warmtefonds kent rentekorting toe op de in 2019 afgesloten energiebesparende leningen. Deze renteverlaging wordt gefinancierd uit de subsidie van het Ministerie van Binnenlandse Zaken.

Nationaal Warmtefonds verstrekt per 1 november 2022 ook leningen met een rentekorting voor huiseigenaren met een jaarlijks huishoudinkomen onder de 48.625 euro en 60.000 euro vanaf 25 mei 2023.

De gerealiseerde rentekorting (het deel dat niet door klant wordt betaald) is vrijgevallen en via deze batenpost ten gunste van het resultaat gebracht.

19. Bijdrage rentekorting regionale variant

Diverse provincies en gemeenten bieden hun inwoners een rentekorting aan. Deze wordt vergoed door de provincie of gemeente. De gerealiseerde rentekorting en de bijdrage in de meerkosten zijn via deze batenpost vrijgevallen en ten gunste van het resultaat gebracht.

Lasten

	(bedrag x EUR 1.000)	Gerealiseerd	Begroting	Gerealiseerd
		2023	2023	2022
20	Management fee	-13.637	-10.483	-8.498
21	Agency fee	-50	-50	-50
22	Algemene kosten	-894	-1.210	-1.653
23	Marketing kosten	-448	-482	-314
24	Afschrijvingen	-373	-370	-290
25	Voorziening oninbaarheid	-195	-458	-59
	TOTAAL operationele lasten	-15.597	-13.053	-10.864

20. Management fee

De uitgangspunten voor de beheervergoeding zijn vastgelegd in de beheerovereenkomsten van het fonds. De beheervergoeding van het Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederlandse Gemeenten (SVn) wordt in rekening gebracht op basis van een vergoedingspercentage (contractueel overeengekomen tussen Nationaal Warmtefonds en SVn). Het vergoedingspercentage is gebaseerd op de uitstaande Energiebespaarleningen. Het vergoedingstarief is zo vastgesteld dat het naar verwachting de werkelijke kosten gedurende de levensduur van SVn dekt.

De facturen van de overige dienstverleners worden op basis van de contractuele afspraken in de winst- en verliesrekening verwerkt. Kosten die direct verband houden met de verstrekking van de lening worden geactiveerd als transactiekosten. Door toepassing van de effectieve rentemethode worden transactiekosten als onderdeel van amortisatie in de winst- en verliesrekening verwerkt. Kosten voor het opzetten van een robuuste, toekomstbestendige organisatie zijn hoger dan begroot. Daarnaast heeft het hoge, nieuwe leenvolume geleid tot extra kosten.

21. Agency fee

Vanwege haar rol als facility agent ontvangt de Rabobank voor het gehele jaar 2023 een jaarlijkse vergoeding van vijftigduizend euro op grond van de financieringsovereenkomst.

22. Algemene kosten

(bedrag x EUR 1.000)

	Gerealiseerd 2023	Begroting 2023	Gerealiseerd 2022
Opstartkosten	-	-	-812
Advieskosten	-127	-387	-195
Bestuur, RvT en verzekering	-343	-257	-268
Toetsingskosten	-156	-323	-182
AFM	-87	-124	-65
Accountantskosten	-146	-100	-89
Overig	-35	-19	-42
Algemene kosten	-894	-1.210	-1.653

Opstartkosten

De opstartkosten in 2022 van 812.000 euro hebben betrekking op de gemaakte kosten voor de nieuwe website, kosten voor de ontwikkeling van rapportagetools en specifieke marketingactiviteiten.

Advieskosten

De totale kosten hebben betrekking op de juridische kosten voor het nieuwe financieringscontract en overig juridisch advies.

Kosten beheer en toezicht

De totale kosten voor het bestuur en de raad van commissarissen bedroegen 343.000 euro (inclusief loonbelasting en btw) en 32.000 euro aan verzekeringkosten. De kosten zijn in lijn met het budget.

Beoordelings- en toezichtkosten

De toetsings-/toezichtskosten, betaald aan Bureau Krediet Registratie (BKR) en Kadaster, bedragen 156.000 euro.

23. Marketingkosten

Marketingkosten hebben betrekking op enkele kleinschalige marketingactiviteiten, zoals Google AdWords, congressen, kleine advertenties, klantverhalen en de marketingondersteuning.

24. Afschrijvingen

De afschrijvingen hebben betrekking op immateriële vaste activa. Kosten die verband houden met de implementatie van de bedrijfsregels voor het IT-systeem, de implementatie van de bedrijfsregels in het Treasury systeem en het opzetten van de IT-omgeving worden geactiveerd als immateriële vaste activa en afgeschreven over de verwachte gebruiksduur van de IT-systemen (10 jaar).

25. Voorziening dubieuze debiteuren

Er zijn geen Energiebesparingslening afgeschreven in het boekjaar. Elk kwartaal is er getoetst of en in welke mate de uitstaande leningen en de vorderingen inbaar zijn. Op basis van deze toets is de voorziening aangepast. In 2023 is in totaal 194.000 euro aan de voorziening toegevoegd. De totale gevormde voorziening bedraagt 414.000 euro (297.000 euro onder leningen en 58.000 euro onder debiteuren). Dit is 0,03% van het totale bedrag aan Energiebesparingsleningen die tijdens de looptijd van het fonds zijn uitgegeven. Deze voorziening heeft betrekking op vierendertig klantendossiers. Ten opzichte van de totale portefeuille is dit een beperkte voorziening.

Financieringslasten

(bedrag x EUR 1.000)

	Gerealiseerd 2023	Begroting 2023	Gerealiseerd 2022
26 Rente lopende rekening	5.679	-75	60
27 Arrangement fee	-205	-600	
28 Commitment fee	-287	-442	-238
29 Garantie fee	-756	-686	-781
30 Interest langlopende lening financiers	-5.827	-7.801	-2.550
TOTAAL financieringslasten	-1.396	-9.604	-3.509

26. Rente lopende rekening

Vanwege het positieve 3-maands Euribor tarief brengt de bank positieve rente in rekening op de betaalrekening van Nationaal Warmtefonds. In 2023 compenseerde de positieve rente een groot deel van de financieringslasten van Nationaal Warmtefonds over dezelfde periode.

27. Arrangement fee

Voor de nieuwe financiering wordt een arrangementvergoeding in rekening gebracht. De betaalde vergoeding wordt toegerekend aan de periode waarin de faciliteit wordt gebruikt, waarbij kosten en opbrengsten zoveel mogelijk op elkaar worden afgestemd. De kosten liggen onder de begroting, omdat niet alle verwachte financiering is vastgelegd.

28. Commitment fee

Sommige banken rekenen een bereidstellingsprovisie voor het niet-opgenomen deel van hun kredietfaciliteit. Een groot deel van de faciliteit is reeds gecontracteerd met de financiers.

29. Garantie fee

Rabobank staat garant voor de financiering door Council of Europe Development Bank (CEB). De garanti premie is de gehele betaling die Nationaal Warmtefonds in verband met de garantie aan de Rabobank heeft gedaan (inclusief garanti premie en bereidstellingsprovisie). De vergoeding is in lijn met de begroting.

30. Interest langlopende lening financiers

Deze kosten hebben betrekking op lopende leningen. De toename gerelateerd aan de begroting is te verklaren door de stijging van het rentepercentage over de geboekte verschotten in 2022. De rente op de lopende leningen staat vast, voor nieuwe leningen wordt de rente gefixeerd op de datum van de bestedingsaanvraag.

Overige baten en lasten

(bedrag x EUR 1.000)

	Gerealiseerd 2023	Begroting 2023	Gerealiseerd 2022
31 BZK-lening	38.854	40.529	39.408
31 Mutatie reële waarde BZK-lening	-3.513	-3.229	-3.127
	35.341	37.300	36.281

31. Mutatie reële waarde BZK-lening

Zie hiervoor de toelichting 13 "Achtergestelde BZK-lening" bij de balans.

2.11 WNT-verantwoording

Per 1 januari 2013 is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) ingegaan. Deze verantwoording is opgesteld op basis van regelgeving die van toepassing is op het fonds en is bepaald op basis van het algemene WNT-maximum.

Het bezoldigingsmaximum in 2023 voor het fonds bedraagt 223.000 euro. Het weergegeven toepasselijke WNT-maximum per persoon of functie is berekend naar rato van de omvang (en voor topfunctionarissen tevens de duur) van het dienstverband, waarbij voor de berekening de omvang van het dienstverband nooit groter kan zijn dan 1,0 fte. Uitzondering hierop is het WNT-maximum voor de leden van de raad van toezicht; dit bedraagt voor de voorzitter 15% en voor de overige leden 10% van het bezoldigingsmaximum. In het geval van het fonds zijn de leden van het bestuur aangemerkt als leidinggevende topfunctionaris en de leden van de raad van toezicht als toezichthoudend topfunctionaris.

De topfunctionarissen worden beloond voor de werkzaamheden verricht voor Nationaal Warmtefonds en Nationaal Warmtefonds 2.

Voor mevrouw Huijberts en ten Ham geldt dat zij in functie zijn vanaf het moment dat de AFM-goedkeuring op de benoeming heeft gegeven. In de WNT-verantwoording is de beloning vanaf datum goedkeuring meegenomen. In de periode voorafgaand aan deze goedkeuring zijn er al wel werkzaamheden verricht. De beloning die hiervoor is toegekend valt ook binnen de normen van de WNT, maar is niet opgenomen in deze verantwoording.

Bezoldiging topfunctionarissen

Leidinggevende topfunctionarissen

bedragen x 1 euro	E.J.G.V. Boers	F.B. Overdijk	M. Brans	C.C.G.M Huijberts	J.J.A.M. van Ham
Functie(s)	Voorzitter	Treasurer	Lid	Lid	Lid
Gegevens 2023					
Aanvang en einde functievervulling in 2023	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 30/4	19/4 - 31/12	12/9-31-12
Omvang dienstverband (in fte)	0,40	0,40	0,27	0,27	0,27
Dienstbetrekking?	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee
Bezoldiging	73.284	73.284	16.062	34.266	14.858
Beloning plus belaste onkostenvergoeding	-	-	-	-	-
Beloningen betaalbaar op termijn	-	-	-	-	-
Subtotaal	73.284	73.284	16.062	34.266	14.858
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	-	-	-	-	-
Totaal bezoldiging	73.284	73.284	16.062	34.266	14.858
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	89.200	89.200	19.960	42.229	18.145
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	n.v.t	n.v.t	n.v.t	n.v.t	n.v.t
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	n.v.t	n.v.t	n.v.t	n.v.t	n.v.t
Gegevens 2022					
Aanvang en einde functievervulling in 2022	1/1 - 31/12	29/9 - 31/12	1/10 - 31/12		
Omvang dienstverband 2022 (in fte)	0,38	0,50	0,26		
Dienstbetrekking					
Bezoldiging 2022					
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	71.219	23.740	42.240		
Beloningen betaalbaar op termijn	-	-	-		
Totaal bezoldiging 2022	71.219	23.740	42.240		
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	82.080	27.518	56.160		

Toezichthoudende topfunctionarissen

<i>bedragen x 1 euro</i>	L.C. van Dijke	V.O. Luijendijk	J.C. Beerman
Functie(s)	Voorzitter	Lid	Lid
Gegevens 2023			
Aanvang en einde functievervulling in 2023	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
Bezoldiging			
Bezoldiging 2023	12.724	8.951	8.951
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag			
Totaal bezoldiging	12.724	8.951	8.951
Toepasselijk WNT-maximum	33.450	22.300	22.300
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Gegevens 2022			
Aanvang en einde functievervulling in 2022	1/1 - 31/12	1/1 - 31-12	29/9 - 31/12
Bezoldiging			
Bezoldiging 2022	12.365	8.699	2.175
Individueel WNT-maximum 2022	32.400	21.600	5.563

Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2023 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.

2.12 Gebeurtenissen na balansdatum met belangrijke financiële gevolgen

Er hebben geen gebeurtenissen na balansdatum plaatsgevonden die invloed hebben op het vermogen of resultaat van de stichting die vermeld zouden moeten worden in de jaarstukken.

In de niet uit de balans blikende verplichtingen zijn de in 2024 verwachte ontwikkelingen opgenomen.

OVERIGE GEGEVENS

3.1 Statutaire regeling betreffende de bestemming van het resultaat

In de statuten is opgenomen dat het resultaat aan het eind van de looptijd van het fonds ten gunste komt aan de Staat der Nederlanden. Het jaarrekeningresultaat is op basis van deze bepaling toegevoegd aan het vermogen van de stichting welke bij liquidatie van het fonds wordt gesaldeerd met de achtergestelde BZK-lening.

Utrecht, 26 april 2024
Bestuur

Origineel was getekend door:

E.J.G.V. (Ernst Jan) Boers
Voorzitter

C.C.G.M. (Katinka) Huijberts
Lid

J.J.A.M. (Jacqueline) van Ham
Lid

3.2 Compliance certificate for Rabobank, ASN and ING

From: Stichting Nationaal Warmtefonds
To: COÖPERATIEVE RABOBANK U.A. as agent for the other Finance Parties (the "Facility Agent");
Dated: 26 April 2024

Dear Agent,

STICHTING NATIONAAL WARMTEFONDS - FACILITIES AGREEMENT ORIGINALLY DATED 15 DECEMBER 2020 AS AMENDED AND RESTATED ON 30 September 2022 (THE "AGREEMENT")

1. We refer to the Agreement. This is a Compliance Certificate. Terms defined in the Agreement have the same meaning when used in this Compliance Certificate unless given a different meaning in this Compliance Certificate.
2. We confirm that:
 - a) the Solvency is greater than 17 per cent;
 - b) the Consumer Loan Default Rate is below 3.5%;
 - c) the Consumer Loan Loss Rate is below 2.5%; and
 - d) the Capital Expenditure in respect of the current Financial Year shall not exceed EUR 1,000,000.
3. We confirm that no Default is continuing and that no Production Stop Event is continuing.

Signed:

E.J.G.V. (Ernst Jan) Boers
Chairman

C.C.G.M. (Katinka) Huijberts
Member

J.J.A.M. (Jacqueline) van Ham
Member

3.3 Compliance certificate for the Council of Europe Development Bank

To: Council of Europe Development Bank (CEB)
 From: Stichting Nationaal Warmtefonds
 Date: 26 April 2024

Subject:

Stichting Nationaal Warmtefonds - CEB Framework Loan Agreement dated July 2018, as amended and restated on 15 December 2020 (the "Agreement") (LD 1954)

and;

Stichting Nationaal Warmtefonds - CEB Framework Loan Agreement dated 9 December 2019, as amended and restated on 15 December 2020 (the "Agreement") (LD 1954 Add. 1)

and;

Stichting Nationaal Warmtefonds - CEB Framework Loan Agreement dated 30 September 2022 (the "Agreement") (LD 1954 Add. 2)

Dear Sir or Madam,

Terms defined in the Agreement have the same meaning when used in this Certificate. For the purposes of Sub-clause 4.5 and/or Sub-clause 6.5 of the Agreement, we hereby certify to you as follows:

- (a) No Material Adverse Change has occurred, as compared with the situation at the date of signature of the Agreement;
- (b) No Cross-Default Event has occurred;
- (c) No breach of the Financial Ratios has occurred;

Covenant		Q4 2023
Consumer loan loss (cumulative)		EUR 25k
Consumer loan loss ratio	max 2.5%	0.0%
Consumer loan default ratio	max 3.5%	0.1%
Solvency ratio	min 17%	31%
Solvency ratio (including recorded loans)*		29%
Capital expenditure	Not more than EUR 1 million	-

*) this is the solvency ratio based on the figures on balance date including the recorded but not disbursed loans.

- (d) None of the Borrower's Debt Instruments includes a loss-of-rating covenant, a financial ratios covenant or pari passu provisions that are not included in the Agreement or that are stricter than any equivalent provision of the Agreement;
- (e) The representations and warranties to be made or repeated by us under Clause 8 of the Agreement are true in all respects; in particular, no Security has been granted to a third party in breach of Sub-clause 7.2 of the Agreement; and
- (f) No event or circumstance which could give rise to the early reimbursement, suspension or cancellation of the Loan under the terms of Articles 3.3 (Early reimbursement of disbursed loans), 3.5 (Suspension by the Bank of undisbursed loans) and 3.6 (Cancellation by the Bank of undisbursed loans) of the Loan Regulations has occurred or may reasonably be expected to/is likely to occur.

For the Stichting Nationaal Warmtefonds

E.J.G.V. (Ernst Jan) Boers
 Chairman

C.C.G.M. (Katinka) Huijberts
 Member

J.J.A.M. (Jacqueline) van Ham
 Member

3.4 Compliance certificate for the European Investment Bank

To: European Investment bank (EIB)
 From: Stichting Nationaal Warmtefonds
 Date: 26 April 2024

Subject: Finance Contract between European Investment Bank and Stichting Nationaal Warmtefonds dated 19 December 2019, as most recently amended and restated on the Effective Data (the “Finance Contract”)

Contract Number 87884 Operation Number 2017-0284

Dear Sirs,

We refer to the finance contract. This is a compliance certificate. Terms defined in the Finance Contract have the same meaning when used in this compliance certificate.

We hereby confirm:

a) On 31 December 2023 the financial covenants amount to

Covenant		Q4 2023
Consumer loan loss (cumulative)		EUR 25k
Consumer loan loss ratio	max 2.5%	0.0%
Consumer loan default ratio	max 3.5%	0.1%
Solvency ratio	min 17%	31%
Solvency ratio (including recorded loans)*		29%
Capital expenditure	Not more than EUR 1 million	-

*) this is the solvency ratio based on the figures on balance date including the recorded but not disbursed loans.

- b) No asset disposal prohibited under article 6.8 has taken place
- c) No security of the type prohibited under article 7.1 had been created or is in existence
- d) We are compliance with the obligation set forth in article 7.2 and 7.3
- e) No event or circumstance which constitutes or would with the passage of time or giving of notice under the Finance Contract constitute an Event of Default or a Prepayment Event has occurred and is continuing unremedied or unwaived.

Yours faithfully,
 For and on behalf of Stichting Nationaal Warmtefonds

Signed:

E.J.G.V. (Ernst Jan) Boers
 Chairman

C.C.G.M. (Katinka) Huijberts
 Member

J.J.A.M. (Jacqueline) van Ham
 Member

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan het bestuur van Stichting Nationaal Warmtefonds

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2023

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2023 van Stichting Nationaal Warmtefonds te 's- Gravenhage gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Nationaal Warmtefonds per 31 december 2023 en van het resultaat over 2023 in overeenstemming met de in Nederland geldende RJ-Richtlijn 640 Organisaties zonder winststreven en de bepalingen krachtens de WNT.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2023;
2. de winst-en-verliesrekening over 2023; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Nationaal Warmtefonds zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2023 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1, onderdelen n en o, Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die onder andere bestaat uit het verslag van het bestuur en de overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de controle of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het verslag van het bestuur de overige gegevens in overeenstemming met RJ 640 Organisaties zonder winststreven.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met de in Nederland geldende RJ-Richtlijn 640 Organisaties zonder winststreven. In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de onderneming in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de vennootschap te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen.

De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- Het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- Het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de stichting;
- Het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- Het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring.

Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een onderneming haar continuïteit niet langer kan handhaven;

- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met het bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Amsterdam, 30 april 2024

Mazars N.V.

Origineel was getekend door: J.C. van Oldenbeek MSc RA